

DEBRECENI EGYETEM

Nevelés-és Művelődéstudományi
Doktori Program

2020. tavaszi félévének tájékoztatója

DEBRECENI EGYETEM
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI DOKTORI PROGRAM
TÁJÉKOZTATÓ

2020. tavaszi szemeszter

Tanulmányokat folytatnak

Név	Kezdés	Témavezető	Megjegyzés
Bíró István Ferenc	16/17	Dr. Vincze Tamás	
Dragony Gábor	16/17	Dr. Váradi Judit	
Farkas János	16/17	Dr. Czeller Mária	
Hörich Balázs	16/17	Dr. habil Györgyi Zoltán	
Lehotka Ildikó	16/17	Prof. Dr. Duffek Mihály	
Moravec Marianna	16/17	Dr. Nagy Ágoston	
Pallay Katalin	16/17	Dr. Kovács-Nagy Klára	
Rábai Dávid	16/17	Dr. Fenyő Imre	
Somfalvi Zita	16/17	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	
Szalai Tamás	16/17	Dr. Váradi Judit	
Székely Csilla Imola	16/17	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	
Tóth Dorina Anna	16/17	Prof. Dr. Polónyi István	Hal.
Barabás Andrea	17/18	Dr. Bacskai Katinka	
Demeter-Karászi Zsuzsanna	17/18	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Kelemen Gabriella	17/18	Dr. Bacskai Katinka	
Kocsis Zsófia	17/18	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Kozek Lilla	17/18	Dr. habil Engler Ágnes	
Kristóf Zsolt	17/18	Dr. habil Buda András	
Nagy Zsuzsa	17/18	Dr. Müller Anetta	
Novák Ildikó Ágnes	17/18	Prof. Dr. Fónai Mihály	
Dávid Izabella	18/19	Prof. Dr. Duffek Mihály	
Gintner Tamásné Hornyák Ágnes	18/19	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	
Józsa Gabriella	18/19	Prof. Dr. Polónyi István	
Kerekes Rita	18/19	Dr. Váradi Judit	
Kiss Júlianna	18/19	Dr. Váradi Judit	
Kuthy-Megyesi Judit	18/19	Dr. Takács-Miklósi Márta–Dr. Juhász Erika	Hal.
Péter Csaba	18/19	Dr. Szűcs Tímea	
Szabó Dániel	18/19	Dr. Kovács-Nagy Klára	Hal.
Sanaa Saleh	18/19	Deákné Dr. Dusa Ágnes Réka	Stip. Hung.
Csók Cintia	19/20	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Borsos Blanka Mónika	19/20	Dr. Váradi Judit	
Erdei Ildikó	19/20	Dr. Gortka-Rákó Erzsébet	
Gál Enikő	19/20	Dr. Fényes Hajnalka	
Godó Katalin	19/20	Dr. Ceglédi Tímea	Őszt.
Hrabéczy Anett	19/20	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Major Enikő	19/20	Dr. habil Engler Ágnes	
Mike Ádám	19/20	Dr. Sárosi Szabó Márta	
Radócz József Miklós	19/20	Dr. Váradi Judit	
Reszeginé Vályogos Krisztina	19/20	Prof. Dr. Polónyi István	
Szakál Zsolt	19/20	Dr. Kovács-Nagy Klára	
Jennyfer Paola Casas Trujillo	19/20	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Stip. Hung.
Peshawa Jalal Mohammed	19/20	Dr. habil Engler Ágnes–Dr. Erdei Gábor	Stip. Hung.
Mais Hatahet	19/20	Dr. Hüse Lajos	Hal.

2020. tavaszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

I-II. évfolyam

Főkéllégiumok (2 kredit) (+ Főkéllégiumi dolgozat 3 kreditért)

A főkéllégiumok teljesítése és a hozzá tartozó főkéllégiumi dolgozat megírása a félév teljesítéséhez **kötelező**.

A teljesítés módja: aktív részvétel az **összes** főkéllégiumi **előadáson**, valamint **az egyik** főkéllégiumhoz kapcsolódó **publikáció színvonalú** szakirodalmi feldolgozás keretében készített dolgozat benyújtása.

- *Az oktatás és nevelés alrendszerének kutatásai: Közoktatási kutatások (Dr. Imre Anna), Szakképzési kutatások (Dr. habil Fehérvári Anikó), Felsőoktatási kutatások (Dr. Szemerszki Marianna)*
- *Szaktárgyszertani kutatások: Kutatások a zenei nevelés és oktatás területén (Dr. Váradi Judit), Romakutatások (Dr. Jenei Teréz), Kutatások a test- és egészségnevelés oktatása területén (Dr. Kovács-Nagy Klára)*

Összehasonlító pedagógia 3 kredit

Az I-II. évfolyamnak a négy félév alatt három kurzus teljesítése kötelező.

- *Összehasonlító pedagógia (angol) – Dr. Ináncsy-Pap Ágnes*
- *Összehasonlító pedagógia (német) – Prof. Dr. Brezsnay László, Dr. habil Rébay Magdolna*
- *Összehasonlító pedagógia (francia) – Prof. Dr. Szabó László Tamás*

Kutatási gyakorlatok

Felvételük kötelező. A teljesítés módja: aktív részvétel tudományos vitákon (14 kontaktóra), a disszertáció elkészült részanyagának bemutatása.

- *Kutatási szeminárium (6 kredit) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella*
- *Témavezetői konzultáció időpont (3 kredit): egyeztetés szerint (összesen 14 óra). A témavezetői konzultációt csak a témavezető írhatja alá.*

I. évfolyam számára további kötelező tárgyak

- *Oktatáskutatás módszertana II.(3 kredit)– Prof. Dr. Polónyi István*
- *Kutatásmódszertan (3 kredit): SPSS-kurzus – Dr. habil Fényes Hajnalka*

II. évfolyam számára:

- *Oktatáskutatás módszertana IV. (3 kredit) - Dr. Bacskai Katinka*
- *Kutatásmódszertan (3 kredit): Deákné Dr. Dusa Ágnes Réka*

Doktorjelölti program:

- *Kutatási szeminárium doktorjelölteknek és abszolvált doktoranduszoknak (kutszem+) — Prof. Dr. Kozma Tamás*
Időpontok: február 26., március 25, április 22. 14.00 órától
- *Bármelyik kurzus a doktori program kínálatából*

Kutatási szeminárium felvételizők számára (kutszem 0) – Prof. Dr. Polónyi István

Időpontok: február 26. (16.00 órától), március 18., április 08.

Kutatótanári felkészítő program egyéni egyeztetés szerint

Választható tanegységek és kötelezően választható kurzusok a Neveléstudományi Doktori Program kurzusaiból (1 kredit)

I-II. évf.: a négy félév során három kutatócsoport munka és egy kutatás- és tudományszervezési készségfejlesztés tárgy teljesítése kötelező, félévenként minimum egy tárgy (3 kredit). A kredit teljesítésének feltétele részvétel a kontaktórákon és megadott követelmények teljesítése.

Kutatócsoport munka

- *CHERD kutatások – Prof. Dr. Pusztai Gabriella*
- *KINCS kutatások – Dr. habil Engler Ágnes*
- *Tanuló közösségek és társadalmi innovációk – Prof. Dr. Kozma Tamás, Dr. Márkus Edina*
- *Társadalmi és szervezeti tényezők szerepe a hallgatói lemorzsolódásban – Prof. Dr. Pusztai Gabriella*
- *Szociológia a terepen – Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Kovács Szilvia*
- *A magyarországi romák iskolázottsága, romák az iskolában – Prof. Dr. Fónai Mihály*
- *Elit és oktatás, az elit iskolázottsága és tőkéi – Prof. Dr. Fónai Mihály*
- *Kutatások a doktoranduszok körében – Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Kiss-Szigeti Fruzsina*

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

- *Szakirodalom-olvasó szeminárium – Prof. Dr. Kozma Tamás*
- *Elektronikus kiadványkészítés – Prof. Dr. Kozma Tamás*
- *Tudományos információátadás – Dr. habil Buda András*
- *Publikáció előkészítés – Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Demeter-Karászi Zsuzsanna*
- *Conference Tandem – Dr. Erdei Gábor*
- *(Oktatás)Statistikai forrásismeret – Prof. Dr. Polónyi István*
- *Kvalitatív kutatómódszertan – Dr. habil Sántha Kálmán*
- *Nemzetközi tudományos kommunikáció (angol nyelven) – Sergiu Baltatescu PhD, Tatiana Dubayova PhD, Maria Szymanska PhD*

Közös kurzus a doktori iskola többi programjával (2 kredit)¹

A minor kurzusok meghirdetése folyamatban van. Elsősorban a DE Humán Tudományok Doktori Iskola Filozófia, Pszichológia és Szociológia Programjait ajánljuk.

¹A négy félév alatt 2 kurzus teljesítése kötelező. A pszichológia kurzusokra Zeke Kláránál (zeke.klara@arts.unideb.hu), a filozófia kurzusokra Szakályné Lantai Lillánál (lantai.lilla@arts.unideb.hu), szociológia kurzusokra Czibere Ibolyánál(czibere.ibolya@arts.unideb.hu) lehet majd jelentkezni. Lantai Lilla minden évben kiküldi a kurzusok felvételének rendjét, ehhez kell igazodni a kurzusok felvételekor.

A félév teljesítésére vonatkozó általános információk

A félévzárás feltétele **I-II. évesek esetében:** minimum 28 kredit. Ebből kötelezően előírt:

főkollégium	4 kredit (2x2 kr)
főkollégiumi dolgozat	3 kredit
kutatási szeminárium	6 kredit
összehasonlító pedagógia	3 kredit
oktatáskutatás módszertana	3 kredit
kutatásmódszertan	3 kredit
kutatócsoport munka/kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés	minimum 3 kredit
témavezetői konzultáció	3 kredit
Összesen	28 kredit

A kreditszerzés feltétele

Egy kredit megszerzéséhez a jelölt 14 kontaktórán (előadás, szeminárium, konzultáció stb.) vesz részt, dolgozatot készít (mintegy 20 oldal terjedelemben), a kollégiumot vezető oktatóval írásban értékelteti (**1-5 osztályzatokkal**), és a programtanáchoz benyújtja. Korábban más célra készített dolgozat (publikáció) beszámítása a kiválasztott kollégium vezetőjének jóváhagyásával kérhető. Ameddig érvényes hazai, illetve nemzetközi kredit-transzfer a doktori programok között nem jön létre, a kreditszerzésnek ugyanezek a feltételei érvényesek más (hazai, illetve külföldi) doktori programokból választott kollégiumok esetében is.

Konferencia: minden félévben **egy** nivós magyar (3 kredit) és **egy** idegen nyelvű konferencia (5 kredit) számolható el

Publikáció: minden félévben **egy** nivós magyar (3 kredit), **egy** idegen nyelvű (5 kredit), és **egy** indexált (Scopus adatbázisban jegyzett folyóiratban megjelent) publikáció számolható el²

Tudományszervezés: egy kutatás egy féléves adminisztrálása a kutatásvezető igazolásával: 3kredit

Oktatási tevékenység: 2 kredit (ösztöndíjas hallgatóknak)

Empirikus kutatási feladat: kreditenként 30 óra kutatómunka (20 oldalas elemző tanulmány/idegen nyelvű tanulmányfordítása vagy 10 oldalas szakszöveg fordítás magyarról idegen nyelvre): 3 kredit

² A doktori fokozatszerzésig a doktoranduszoknak minimum öt nivós, hazai és nemzetközi folyóiratban és/vagy lektorált kötetben közzétett publikációt kell összegyűjteniük. A Magyar Tudományos Akadémia tudományos bizottságainak 2013-ban elfogadott és az MTA honlapján közzé tett folyóiratok listáját tartjuk irányadónak, de az öt publikáció egyikének az Educatio vagy a Magyar Pedagógia vagy a Hungarian Educational Research Journal (HERJ) vagy a kutatási iránynak megfelelő impakt faktorial rendelkező és/vagy SCOPUS-ban jegyzett nemzetközi folyóiratban kell megjelennie, s további publikációk elhelyezhetők az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottsága által felsorolt folyóiratok bármelyikében vagy lehetnek lektorált könyvfejezetek, tanulmányok.

2020. tavaszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

III.-IV. évfolyam

Kutatási-disszertációs szakasz (5-8. félév)

A kutatási-disszertációs szakaszban összesen 120 kreditet kell a hallgatóknak megszerezniük a négy félév alatt, ami kutatási és disszertációs kreditekből tevődik össze:

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek az 6. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Pusztai Gabriella*
(kurzus ideje: február 19. 15.00 órától, február 26. 10.00 órától, március 18. 15.00 órától, március 25. 15.00 órától, április 15. 14.00 órától, május 6. 14.00 órától)
- *Publikáció és disszertáció előkészítő szeminárium – Prof. Dr. Polónyi István*
(kurzus ideje: április 15. 16.00 órától, május 6. 16.00 órától)
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. Markos Valéria*
(kurzus ideje: február 19. 13.00 órától)
- *Online szakirodalmi adatbázisok kezelése – Dr. Tóth Erzsébet*
(kurzus helye, ideje: Debreceni Egyetem Kassai úti Campus Társadalomtudományi Könyvtár – március 18. 12.00 órától, március 25. 12.00 órától)
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)³*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁴*
- *Óratartás⁵*

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek az 8. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Pusztai Gabriella*
(kurzus ideje: február 26. 15.00 órától, március 11. 15.00 órától, április 8. 15.00 órától, április 22. 14.00 órától, április 29. 15.00 órától, május 13. 14.00 órától)
- *Adatelemzés és interpretáció – Prof. Dr. Polónyi István*
(kurzus ideje: április 22. 16.00 órától, május 13. 16.00 órától)
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. Markos Valéria*
(kurzus ideje, helye: április 29. 13.00 órától)
- *A tudományos kommunikáció – Prof. Dr. Szabó László Tamás*
(kurzus ideje: február 26. 13.00 óra, március 11. 13.00 óra, április 8. 13.00 óra)
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)⁶*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁷*
- *Óratartás⁸*

Kötelezően teljesítendő disszertációs kreditek minden félévben:

- *Disszertáció-fejezet védelem*
A komplex vizsgát sikeresen teljesítő doktoranduszok félévente egy új fejezetet készítenek a disszertációjukból, melyet a témavezető és egy bíráló véleményez a következő szempontok szerint: a tézisdolgozatához képest valóban új fejezetet nyújtott-e be a doktorandusz, logikusan illeszkedik-e a doktorandusz tézisdolgozatához és kutatási tervéhez az új fejezet, megfelel-e egy doktori értekezéstől elvárható szakmai színvonalnak az új fejezetben bemutatott szöveg, mik az új fejezet értékei, milyen pontosítani, javítani és kiegészíteni valók szükségesek az új fejezettel kapcsolatos további munka során.

³Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁴Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

⁵Csak ösztöndíjas hallgatóknak!

⁶Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁷Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

⁸Csak ösztöndíjas hallgatóknak!

Courses in 2020 spring semester for Doctoral Students in Stipedium Hungaricum Program

Main subjects (2-2 credits) + essay (3 credits)

Completion of the main subjects and writing of the related essay are compulsory for the completion of the semester.

Requirements: active participation in all lectures and submission of a thesis prepared in the framework of a high quality literature review related to one lecture.

- *The researches of the subsystems of education: Current research on systems and tendencies in the field of public education (Anna Imre PhD, Miklós Györfői PhD), Current research on systems and tendencies in the field of higher education (Ilona Fekete PhD)*
- *Research on instructional methodologies: Introduction in Hungarian music (Judit Váradi PhD), Problem based learning (Enikő Maior PhD)*

Comparative pedagogy (3 credits)

- *Comparative Pedagogy – Tamás Kozma DSc - Karolina Eszter Kovács PhD*

Research exercises

Their admission is mandatory. Methods of participation: active participation in scientific discussions (14 contact hours), presentation of the final parts of the dissertation.

- *Research Seminar –Gábor Erdei PhD*
- *Supervisor Consultation*
- *Education Research Methodology – Judit Herczegh PhD*
- *Research Methodology – Ferenc Mónus PhD*
- *Science communication: Methods for dissemination of science – Attila Kenyeres PhD*

Optional courses

I-II. year: During the four semesters, three research group works and one research and science organization skills development course must be completed, with at least one subject per semester (3 credits).

Research group works

- *CHERD publication – Gabriella Pusztai DSc*
- *Central European studies on academic success and failure (mandatory)*

Science organization skills development courses

- *Literature reading seminar – Tamás Kozma DSc - Karolina Eszter Kovács PhD (mandatory)*
- *Development of literature searching – Erzsébet Tóth PhD (mandatory)*
- *CEJER – Karolina Eszter Kovács PhD*
- *Conference Tandem – Gábor Erdei PhD*
- *Publication*
- *Conference*

Tematikák

☪

I-II. évfolyam számára

Főkéllégiumok

Az oktatás és nevelés alrendszerének kutatásai

Szakképzési kutatások

Oktató: Dr. habil Fehérvári Anikó

Időpont, helyszín: március 4. 14.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: Az előadás nemzetközi összefüggésben bemutatja azokat a továbbhaladással összefüggő trendeket és megközelítéseket, amelyek a kétezres évek eleje óta jelen vannak a magyar oktatásban. Kiemelten foglalkozik a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás jelenségével, azok oktatáspolitikai vetületével, valamint a tanulók, szülők továbbtanulási preferenciáival is.

Az előadás a középfokú továbbhaladás magyarországi trendjeit mutatja be a középfokú felvételi információs rendszer intézményi adatbázisának idősoros adataira támaszkodva. A reguláris adatbázis tartalmazza az összes középfokra felvételiző jelentkezését képzési típus szerint, megkülönböztetve az elsősorú jelentkezéseket. Számba veszi a tanulói preferenciák változását, a képzési kínálat változását képzési típus, fenntartó szerint, valamint mindezek területi különbségeit. Megállapítható, hogy a tanulói preferenciák – az oktatáspolitikai akarat ellenére – inkább az általános képzés felé irányulnak, ebben azonban jelentős területi különbségek vannak. Érzékelhető, különösen a gimnáziumi képzésben, az egyházi oktatás előretörése.

Az előadás második része kitér a képzésben résztvevők egy speciális csoportjára, a szakképzésben tanulóakra. Az előadás három survey vizsgálat (2010, 2014, 2019) alapján a következő szempontokat elemzi: milyen jelentkezési tendenciák jellemzik a szakképzést, hogyan változott a szakképzésben tanulók rekrutációja, valamint milyen ambíciók, tanulási/munkavállalási tervek és motivációk, mobilitási szándékok jellemzik ezt a csoportot. Az előadás kitér a szakgimnazisták és szakközépiskolások jellemzőinek különbségeire is, mind háttérüket, mind aspirációikat tekintve.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- De Witte, K., J. Cabus, S., Thyssen, G., Groot H.W., Witte, M. (2013): A Critical Review of the Literature on School Dropout. Educational Research Review issue 10, pp. 13–28.
- Fehérvári Anikó (2015): Lemorzsolódás és a korai iskolaelhagyás trendjei. Neveléstudomány 2015/3 pp. 31–47.
- Fehérvári Anikó, Híves Tamás (2017): Tanulói preferenciák, oktatáspolitikai szándékok *Educatio* 26 (4), pp. 567–580 DOI: 10.1556/2063.26.2017.4.5
- Wilson, S.J., Tanner-Smith, E.E., Lipsey, M.W., Steinka-Fry, K. and Morrison, J. (2011): 'Dropout prevention and intervention programs: Effects on school completion and dropout among school-aged children and youth'. *Campbell Systematic Reviews*, 8, 1–62.

Felsőoktatási kutatások

Oktató: Dr. Szemerszki Marianna

Időpont, helyszín: április 8. 14.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A téma feldolgozása során röviden áttekintjük azokat a felsőoktatást érintő legfontosabb változásokat és kihívásokat, amelyek az intézményszerkezet és a hallgatói összetétel változása terén is hatást gyakorolnak. Különböző összehasonlító adatok segítségével bemutatjuk azokat a trendeket, amelyek a felsőoktatás tömegesedésének időszakát írják le, ezen belül elsősorban az európai országok és hazánk trendjeire fókuszálva. Kitérünk a társadalmi esélyegyenlőség kérdéskörére is - mind a felsőoktatásba való bekerülés kapcsán, mind a tanulmányok különböző időszakait tekintve –, egyaránt érintve a képzési jellemzőkhöz kapcsolódó és a munkaerő-piaci sajátosságokat.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Altbach, B. Ph. – Reisberg, L. – Rumbley, E. L. (2009): Trends in Global Higher Education: Tracking an Academic Revolution. A Report Prepared for the UNESCO 2009 World Conference on Higher Education.
- Felsőoktatási Műhely 2014. I. – Felvételi trendek
https://www.felvi.hu/felsooktatasmuhely/folyoirataink/periodika/2014/2014_1_szam
- Hauschild, Kristina – Vögtle, Eva Maria – Gwosc, Christoph (2018): Social and Economic Conditions of Student Life in Europe. EUROSTUDENT VI 2016-2018: Synopsis of Indicators. Bielefeld: W. Bertelsman Verlag
https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_VI_Synopsis_of_Indicators.pdf
- Hámori Ádám (szerk.) (2018): Erőforrások, eredmények és élmények a felsőoktatásban Az EUROSTUDENT VI nemzetközi hallgatói kutatás magyarországi eredményei. Oktatási Hivatal, Budapest.
https://www.felvi.hu/pub_bin/dload/felsooktatasmuhely/eurostudent/EUROSTUDENT_VI_tanulmanykotet_2018.pdf
- Hrubos I. (2002): Differenciálódás, diverzifikálódás és homogenizálódás a felsőoktatásban. *Educatio* 11, 1: 96-106
- Hrubos I. (2002): A társadalmi esélyegyenlőtlenségek új színterei a felsőoktatásban. *Iskolakultúra* 1-2. sz., 1: 85-90
http://epa.oszk.hu/00000/00011/00161/pdf/EPA00011_Iskolakultura_2012_01_057-062.pdf
- Róbert Péter (2000): Bővülő felsőoktatás: ki jut be? *Educatio*, 11. 1. sz. 79–94.
- Trow, M. (2005): Reflections on the Transition from Elite to Mass to Universal Access: Forms and Phases of Higher Education in Modern Societies since WWII. UC Berkeley: Institute of Governmental Studies.
<https://escholarship.org/uc/item/96p3s213#main>
- Veroszta Zsuzsanna (2016): A felsőoktatási továbbtanulási motivációk vizsgálata. In: Derényi András-Temesi József (szerk.): A magyar felsőoktatás 1988 és 2014 között. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.
http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/a_magyar_felsooktatás_beliv_net.pdf

Az élethosszig tartó tanulás megalapozása: kihívások és válaszok a köznevelésben

Oktató: Dr. Imre Anna

Időpont, helyszín: május 6. 12.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A kurzus néhány olyan, egymással is összefüggő kérdéskört jár körül, ami igen fontos a 21. századi közoktatás szempontjából. A kurzus első része az élethosszig tartó tanulás összefüggésrendszerében tárgyalja a közoktatás szintjén megjelenő egyes tendenciákat, kihívásokat és lehetséges válaszokat elméleti összefüggések, nemzetközi és hazai helyzetkép, illetve szakpolitikai törekvések bemutatásával (pl. személyre szabott, ill. kompetencia alapú oktatás, a pedagógiai paradigmaváltás szükségessége, ill. a korai iskolaelhagyás megelőzése).

A második kérdéskör tanulók oldaláról a részvétel, az attitűdök és bevonódás kérdését tárgyalja, s ezzel összefüggésben a tanítás és a tanulás oldaláról megragadható olyan személeti és gyakorlati változásokat, amelyek iskolai és osztálytermi szinten elősegítik a motiváltságot és tanulás aktívabb

formáinak kialakulását és intézményesülését. A kurzus kitér a tanulást támogató pedagógiai és tanulásszervezési megoldásokra (pl. kooperatív megoldások, tanulók hangja, tanórán kívüli foglalkozások) és eltérő kontextusokra (pl. tanórai és tanórán kívüli tanulás, ill. hátrányos és nem hátrányos intézményi kör), továbbá az iskola, a pedagógusok, a társak és a szülők szerepére, s az együttműködések lehetőségeire. A második témakör érinti a szakpolitikai beavatkozások megvalósításának kérdését is.

A kurzus a fenti kérdéskörökhöz kapcsolhatóan elsősorban a hazai kutatásokból válogat és mutat be néhányat. Kiemelt figyelemmel foglalkozik az elmúlt évek hazai szakpolitikai célokát és beavatkozásokat is érintő témákkal, így például az élethosszig tartó tanulás megalapozása mellett a korai iskolaelhagyás megelőzésével, a tanórán kívüli tanulás kiterjedésével, valamint a pedagógusi munka változásaival összefüggő kérdésekkel és tapasztalatokkal.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Csapó Benő (2008): A tanulás dimenziói és a tudás szerveződése. In: *Educatio*, nyár. http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/6099/1/Csapo_B_08_02.pdf
- OECD (2001): What Schools for the Future? *Schooling for Tomorrow*. 77-98. p. <https://www.oecd.org/site/schoolingfortomorrowknowledgebase/futuresthinking/scenarios/38967594.pdf>
- Halász Gábor (2008): Képességfejlesztés, iskolavezetés és pedagógiai paradigmaváltás. In: Kiss Éva (szerk.): *A pedagógián innen és túl*. Pannon Egyetem, BTK. http://halaszg.ofi.hu/download/Iskolavezetes_tanulas.htm
- Imre Anna (2016): Lehetőségek és akadályok a tanórán kívüli tanulásban: délutáni foglalkozások és pedagógusi munkaterhek. In: Szemerszki Mariann (szerk.): *Hátrányos helyzet és iskolai eredményesség*. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet. 75-100. http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/eredmenyesseg_beliv.pdf
- Imre Anna (2019): Módszerek, tanórai és tanórán kívüli foglalkozások eltérő kontextusokban a pedagógusi vélemények tükrében. In: Juhász Erika – Endrődy Orsolya (szerk.): *Oktatás – Gazdaság – Társadalom*. HERA évkönyvek VI. Magyar Nevelés- és Oktatókutatatók egyesülete. Budapest. 490-514. http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2019/05/HERA_Evkonyvek_VI_2.pdf
- Imre Anna (2017): Szakpolitikai beavatkozások megvalósítása: pedagógusok és kontextusok. In: Mrázik J. (szerk.) (2017): *A tanulás új útjai*. HERA évkönyv http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2014/02/HERA_evkonyv_kiegeszites20170615.pdf

Szaktudományi kutatások

Kutatások a zenei nevelés és oktatás területén

Oktató: Dr. Váradi Judit

Időpont, helyszín: február 12. 14.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A kurzus célja, hogy a zenepedagógiai összefüggések feltárásával és értelmezésével, főbb korszakainak áttekintésével, valamint a zenei oktatás intézményrendszerének és kurrikulumainak vizsgálatával felkészítsen a *Kutatások a zenei nevelés és oktatás területén* komplex vizsgára.

Neveléstudományi szempontból elemezzük a művészetpedagógia és a zenepedagógia speciális aspektusait, társadalmi hatásait, különös tekintettel a kulturális tőkében mutatkozó különbségekre és az esélyegyenlőség megteremtésére. A félév során áttekintjük a zenetanulás formális lehetőségei mellett a non-formális és informális formáit, szakirodalom alapján vizsgáljuk a zenei nevelés hatását a képességfejlesztésre és más diszciplínákra. Foglalkozunk a befogadóvá nevelés problematikájával, amelynek kiemelt hangsúlyt ad az a tény, hogy az emberek többsége egész életében befogadóként találkozik a zenével.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Adorno, Theodor W. (1970): Zene, filozófia, társadalom – A zenével kapcsolatos magatartás típusai. Gondolat, Budapest.
- Gönczy László: A zene befogadása – zeneértés – zeneközvetítés. 205-222. o.
http://www.art.pte.hu/sites/www.art.pte.hu/files/files/menuk/dokument/tudomany/innovacio/zmi/zenepedagogia_vegleges.pdf
- Gönczy László: A zene jelentősége az archaikus kultúráktól a 19. századig. 51-58.
http://www.art.pte.hu/sites/www.art.pte.hu/files/files/menuk/dokument/tudomany/innovacio/zmi/zenepedagogia_vegleges.pdf
- Hang és lélek, Új utak a zene és társadalom kapcsolatában/Zenei nevelési konferencia 2002
Budapest: Magyar Zenei Tanács
- Harnoncourt, Nikolaus (1988): A beszédszerű zene. Utak egy új zeneértés felé. Budapest: Editio Musica.
- Hegyi István (1996): Világunk zeneoktatási öröksége, Janus Pannonius Tudományegyetem. Pécs.
- Kertész Attila: A magyarországi zeneoktatás, hangszeres képzés és énekkutatás vázlatos története 59-90.

Romakutatások

Oktató: Dr. Jenei Teréz

Időpont, helyszín: március 4. 10.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A rövid kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a magyarországi cigány/romakutatások vázlatos történetével, tipológiájával, sokféleségével; az oktatás-és nevelésszociológiai kutatások legjelentősebb eredményeivel.

A kurzuson az alábbi témák feldolgozására kerül sor:

Elnevezések: Cigány vagy roma? Ki a cigány? A magyarországi cigánykutatások tipológiája. A magyarországi cigánykutatások vázlatos története a kezdetektől a rendszerváltásig. Szociológiai, kulturális antropológiai és szociálpszichológiai (előítélet) cigánykutatások a rendszerváltás után, különös tekintettel az oktatás- és nevelésszociológiai megközelítésekre (a cigányok iskolázottsági mutatói, az integráció és szegregáció problémái, a pedagógusok attitűdje; cigány fiatalok a felsőoktatásban)

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Károlyi Júlia: Párhuzamos világok, eltérő gyermekképek. In: Szabolcs Éva (szerk.): Milyen a gyerekcigány? Eötvös József Kiadó, Budapest, 2007.pp. 67-115.
- Kemény István—Janky Béla—Lengyel Gabriella: A magyarországi cigányság 1971-2003. Gondolat Kiadó, MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2004. <https://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/a-magyarorszag-i-ciganysag-1971-2003>
- Neményi Mária: Interetnikus kapcsolatok hatása az identitásra. Szociológiai Szemle 22:2. 2012. pp. 27-53.
http://szociologia.hu/dynamic/szocszemle_2012_2_nemenyi.PDF
- Orsós Anna (szerk.): A romológia alapjai. PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 2015.
<http://mek.oszk.hu/14700/14735/14735.pdf>
- Póczik Szilveszter: Cigány integrációs problémák. Kölcsey Intézet, Budapest. 2003.

Kutatások a test- és egészségnevelés oktatása területén

Oktató: Dr. Kovács-Nagy Klára

Időpont, helyszín: május 13. 12.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A kurzus célja bemutatni a sportolás társadalmi, pedagógiai és nevelésszociológiai aspektusait. A fent jelzett szigorlati tárgy A sport társadalmi, gazdasági, kulturális funkciói; A testnevelés és sportolás személyiség-, képességfejlesztő szerepe, hatása. Sport és eredményesség; A sportszocializációs színterek, a sportolás szerepe a szocializációban, értékek a sportban; A fiatalok

sportolási szokásainak hazai és nemzetközi trendjei tételeihez kapcsolódóan kitérünk a sport társadalomban betöltött szerepeire, s megnézzük, hogy a társadalmi folyamatok miként hatnak a sportra mint társadalmi alrendszerre, fő hangsúlyt fektetve az egyenlőtlenségekre. Az előadás első felében megnézzük hazánkban a sportolási szokásokat európai kitekintésben, definiáljuk a sportolás fogalmát, mérési lehetőségeit, majd a társadalmi egyenlőtlenségek és a nemi különbségek elméleti hátterét mutatjuk be a fiatalok sportolási szokásaiban hazai és határon túli adatok ismertetésével. Az elméletek közül Bourdieu tőke- és habituselméletére, valamint a sportszocializációs ágensek szerepére fektetjük a hangsúlyt. Az előadás második felében a sportolás és tanulmányi eredményesség összefüggéseit, vonatkozó elméleteit, hazai és nemzetközi kutatási eredményeit, illetve saját empirikus vizsgálatunkat mutatjuk be.

A kurzus teljesítése: egy kb. 20 oldalas, a fenti témákhoz kapcsolódó dolgozat megírása és határidőre (2020. augusztus 1.) történő elküldése a kovacs.klara@arts.unideb.hu e-mail címre.

Ajánlott irodalom:

- Bandura, A. (1989). Social Cognitive Theory. In Vasta, R. (ed.): Annuals of child development. Vol. 6. Six theories of child development (pp. 1–60). Greenwich: JAI Press.
- Bourdieu, P. (1991). Sport and Social Class. In Mukerji, C. & Schudson, M. (eds.): Rethinking Popular Culture. Contemporary Perspectives in Cultural Studies (pp. 357–397). Los Angeles, London: Berkely, University of California Press.
- Broh, B. A. (2002). Linking Extracurricular Programming to Academic Achievement: Who Benefits and Why? *Sociology of Education*, 75(1), 69–95.
- Coleman, J. S. (1961). *The Adolescent Society*. New York: The Free Press.
- Dr. Gál A, Dr. Dóczy T., & Sáringerné Dr. Szilárd Zs (szerk. 2014). *Társadalmi befogadás a sportban és a sport által (szociális inklúzió)*. Budapest: Magyar Sportmenedzsment Társaság, Magyar Sporttudományi Társaság.
- Fredricks, J. A., & Eccles, J. S. (2005). Family socialization, gender, and sport motivation and involvement. *Journal of sport and Exercise Psychology*, 27(1), 3–31.
- Frey, J. H., & Eitzen, D. S. (1991). Sport and society. *Annual review of sociology*, 17(1), 503–522.
- Gayles, J. G., & Hu, S. (2009). The influence of student engagement and sport participation on college outcomes among division I student athletes. *The Journal of Higher Education*, 80(3), 315–333.
- Kovács K. (2015). *A sportolás mint támogató faktor a felsőoktatásban. Oktatókutatók könyvtára 2*. Debrecen: CHERD–H. (ISBN: 978–963–473–810–7)
- Kovács K. (szerk. 2016). *Értékteremtő testnevelés. Tanulmányok a testnevelés és a sportolás szerepéről a Kárpát-medencei fiatalok életében. Oktatókutatás a 21. században 1*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, CHERD–H.
- Kovacs, K. (2019a). Socio–Cultural Characteristics of Sport Activity among Students in Central and Eastern Europe: Comparative empirical analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 19(1), 669–676. DOI:10.7752/jpes.2019.01096
- Kovács, Klára (2019b). A Survey of the Interrelation Between Sports and Persistence Among Students in Five Countries. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*. DOI: 10.1177/1521025119889588 (online first)
- Laczkó T. & Rétsági E. (szerk. 2015). *A sport társadalmi aspektusai: PTE ETK*
- Maloney, M. T., & McCormick, R. E. (1993). An Examination of the Role That Intercollegiate Athletic Participation Plays in Academic Achievement: Athletes' Feats in the Classroom. *The Journal of Human Resources*, 28(3), 555–570.

Speciálkollégiumok

Angol összehasonlító pedagógia

Oktató: Dr. Inántsyt-Pap Ágnes

Időpontok, helyszín: március 25. 12.00 óra, április 29. 12.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A neveléstudomány angol nyelvű tudományos szókinccsével való megismerkedés, illetve ezen szakkifejezések alkalmazása egy angol nyelvű tudományos igényű szakmai előadás megtartása során.

A kurzus teljesítése: A saját kutatási eredmények angol nyelvű bemutatása egy tudományos igényű előadás keretében, amit a kurzusvezetője és a kurzustársak elemeznek és értékelnek.

Német összehasonlító pedagógia

Oktatók: *Prof. Dr. Brezsnayánszky László, Dr. habil Rébay Magdolna*

Időpontok, helyszín: március 25., április 8., április 29. 12.00 óra, 201/a.

A kurzus célja: A neveléstudomány német nyelvű szakszókincsének és nyelvezetének megismerése, gyakorlása szakirodalmi kiadványok szövegének feldolgozása alapján. A doktori értekezés elméleti részéhez német nyelvű szakirodalom gyűjtése és értelmezése.

I. évek:

- A megadott vagy választott – doktori témájához kapcsolódó – forrás(ok)ból a doktori hallgatók fordítást készítenek (min. 30 ezer karakter terjedelemben).
- A disszertáció témájához kapcsolódó német nyelvű szakirodalmat (tanulmány, könyvfejezet, könyv) a hallgatók „szemlézik”, magyar nyelven tömörítik és önálló szakirodalmi kutatásaik eredményeinek felhasználásával értelmezik (min. 30 ezer karakter terjedelemben).

II. évek:

- A fentiekén túl lehetőségük van az egyik konzultáció alkalmával 20 perces, német nyelvű, konferencia-előadás megtartására saját (!) kutatási témájukban.

Kutatási gyakorlatok

Kutatási szeminárium (I-II. évfolyam)

Oktató: *Prof. Dr. Pusztai Gabriella*

Időpontok, helyszín: szerdánként 10.00 óra (március 11-től), fsz. 7. terem

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmányszöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a nyilvános vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani tézisvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Oktatáskutatás módszertana II. (I. évfolyam)

Oktató: *Prof. Dr. Polónyi István*

Időpontok, helyszín: február 19., március 25., április 29. 16.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a doktoranduszok számára a társadalomtudományi kutatómunka sajátosságaiba, megismertesse a survey lépéseit, folyamatát, módszereit, etikai kérdéseit, s az eredmények közzétételének kritériumait.

A legfontosabb témák:

- A kutatás-módszertan alapkérdései. Mi a kutatás célja?
- A kérdésfeltevés és a válaszkeresés lehetséges módszerei.
- Survey: kérdőívszerkesztés, kérdőív felvétel.
- Alapsokaság és mintasokaság.
- Kutatás etika

A kurzus teljesítése:

- A szeminárium alatt kiselőadás tartása a saját kutatási kérdések, a kutatási módszerek, valamint azon belül egy kérdőív elkészítésének és a minta meghatározásának lépéseiről,
- A szemináriumi munka végén a hallgatók házi dolgozatként egy kérdőíves adatfelvételt terveznek meg, vagy strukturált interjú vázlatot készítenek, - elsősorban saját kutatási témájukkal összefüggésben (ill. más jellegű téma esetében az előadóval egyeztetett témában).

Kötelező irodalom:

- BABBIE, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom:

- ERANUS Eliza, LÁNG Sarolta, MÁTH András és RÁCZ Attila (2006): A kérdőíves adatfelvétel újabb módszerei: telefonos , számítógéppel támogatott és internetes adatgyűjtés <http://tetconsult.eu/books/TelkutHTML/szovgyujtpdf/12-Lizi.pdf>
- ERIKSON, Robert – John H. GOLDTHORPE: A kutatás elméleti alapja, adatai és stratégiája http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch03s06.html
- FALUS IVÁN (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe Műszaki K.
- HELTAI, E. –TARJÁNYI, J. (1999) A szociológiai interjú készítése. Adatfelvétel és módszertan. Társi, Budapest. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>
- HÉRA GÁBOR – LIGETI GYÖRGY (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Osiris, Budapest
- KÉRDŐÍVES ADATFELVÉTEL szerv.socio.u-szeged.hu/HEFOP/Adatfelvétel/Adatfelvétel.doc
- KONTRA József (2010) A pedagógiai kutatások módszertana <http://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>
- KONTRA Miklós (2004) A társadalomtudományi kutatások néhány etikai vonatkozásai http://web.unideb.hu/~tkis/szemle_2004_3_kontra.pdf
- MAJOROS Pál (2005): A kutatómódszertan alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest <http://www.ektf.hu/~novadam/szakdoga/kutatasmodzertan.pdf>
- MASON, J. (2005) Kvalitatív kutatás. József Műhely Kiadó, Budapest
- PINTÉR Róbert – KÁTAY Bálint (2010): A hibrid adatfelvétel módszertani kihívásai http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2010/2010_07-08/2010_07-08_723.pdf
- TUDOMÁNYETIKAI KÓDEX Magyar Tudományos Akadémia Budapest, 2010 http://mta.hu/data/cikk/11/97/91/cikk_119791/etikai_kodex_net.pdf
- TUDOMÁNYOS ETIKA (Magyar Szociológiai Társaság) http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika/

Oktatáskutatás módszertana IV. (II. évfolyam)

Az Országos kompetenciamérés elemzési lehetőségei

Oktató: Dr. Bacskai Katinka

Időpontok, helyszínek: március 11. 12.00 óra (fsz. 7. terem), március 25. 12.00 óra (Intézeti Könyvtár), április 15. 12.00 óra (fsz. 7. terem)

A kurzus célja: A kurzus célja a hazai és nemzetközi tanulói teljesítménymérések történetének és logikájának rövid áttekintése, valamint az OKM adatbázisok alkalmazhatóvá tétele és az elemzésre való előkészítése, az elemzés előnyeinek és korlátainak ismertetése. A kurzus során számba vesszük az OKM lehetséges felhasználási területeit. A felhasználás során az OKM olvashatóvá tétele, a különálló adatbázisok meghatározott mutatók szerinti összeillesztése, az adatok aggregálása, szűrése kerül előtérbe. Megismerkedünk továbbá az iskolai hozzáadott érték fogalmával és saját változót képezünk. Ezen túl a hallgatók számára lehetőség nyílik saját kutatási problémák vizsgálatára is. A kurzus során a már megszerzett spss tudásra építünk, elsősorban ezt gyakoroljuk, ill. egészítjük ki.

Tematika:

- 1.: A teljesítménymérések rövid története. Hazai teljesítménymérések és problémái. Az OKM adatok olvasása, a változók megismerése, adatbázisok összeillesztése.
- 2.: Az adatok csoportosítása, szűrése. Saját kutatási kérdésekre válaszok keresése.
- 3.: Többváltozós elemzések.

A kurzus teljesítése:

A teljesítéshez két fájlt kell benyújtani, melynek határideje 2020. AUG. 1.:

1. A létrehozott adatbázishoz tartozó teljes syntaxot, amely tartalmazza aggregate, select, split parancsokat.
2. Egy min. 10.000 karakter terjedelmű, táblázatokat is tartalmazó, min. három adatelemzési módszert alkalmazó empirikus leírást, amely a létrehozott adatbázis adatain alapul (szakirodalom nem feltétel).

(Az a hallgató, aki részt vesz mindhárom alkalommal a szemináriumon, az első pontot és a második pont egy részét már az órákon teljesíteni tudja.)

Szükséges eszközök: a kurzus teljesítéséhez az órákra internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptopot kell hozni.

Ajánlott irodalom:

- BALÁZSI ET AL. 2012. A PIRLS és a TIMSS 2011 tartalmi és technikai jellemzői Budapest, Oktatási Hivatal.
- HALÁSZ G 2009. Tényekre alapozott oktatáspolitikai és oktatásfejlesztés. In: Pusztai Gabriella és Rébay Magdolna (szerk.): Kie az oktatáskutatás? Tanulmányok Kozma Tamás 70. születésnapjára pp. 187–191. Csokonai Könyvkiadó, Debrecen.
- MOLNÁR GY. 2005. Az objektív mérés lehetősége: a Rasch-modell. Iskolakultúra. 2005/3.
- SZÉLL, K. (SZERK.) 2015. Mit mér a műszer? OFI, Budapest.
- SZÉLL K., BACSKAI K. & BORBÉLY SZ. 2016. Hozzáadott érték a közoktatásban. In: Pusztai G., Bócsi V. & Ceglédi T. (szerk.): A felsőoktatás (hozzáadott) értéke. Közéletek az intézményi hozzájárulás empirikus megragadásához. Nagyvárad – Budapest: Partium Könyvkiadó, Personal Problems Solution, Új Mandátum Könyvkiadó. 69–77.
- Valamint a kompetenciamérések országos jelentései

Kutatásmódszertan (I. évf.)

Oktató: Dr. habil Fényes Hajnalka

Időpontok, helyszín: február 19. 11.00 óra, március 18. 12.00 óra, fsz. 7. terem

A kurzus célja: A kurzus célja a doktoranduszok felkészítése a disszertáció empirikus elemzéseire, az SPSS program segítségével.

Tematika

1. Látens változós modellek I.: A főkomponens és faktor elemzés elméleti háttere és gyakorlati alkalmazása.
2. Látens változós modellek II.: A clusterelemzés elmélete és alkalmazásai.

A kurzus teljesítése: Az órai munka és házi feladat alapján (a részvétel kötelező). A kezdő és haladó SPSS anyagból a tavaszi félév végén szóbeli vizsga is lesz, helyben feladatmegoldással.

Ajánlott irodalom:

- Falus Iván – Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára OKKER Kiadó 2000.
- Kolosi Tamás – Rudas Tamás: Empirikus problémamegoldás a szociológiában OMIKK, TÁRKI Budapest, 1988.
- Sajtos László – Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv Alinea Kiadó Budapest
- Székelyi Mária – Barna Ildikó: Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Typotex Kiadó 2002

Kutatásmódszertan (II. évf.)

Oktató: Deákné Dr. Dusa Ágnes Réka

Időpontok, helyszínek: március 18. 12.00 óra (Intézeti Könyvtár), április 8. 12.00 óra (Intézeti Könyvtár), április 22. 12.00 óra (fsz. 7. terem)

A kurzus célja: A kurzus célja, hogy a félévben a doktoranduszok elsajátítsák a lineáris regresszió és a logisztikus regresszió módszertét az SPSS statisztikai programot használva. Az első óra elején átbeszéljük az előző félévi beadandó feladatok főbb tanulságait, a problémás kérdéseket tisztázzuk. Átismételjük, hogy az output ablakban kapott eredményeket hogyan kell értelmezni és hogyan kell később publikációban, ppt diasoron az eredményeket prezentálni. Ezután térünk rá a regresszió módszerére, lépésenként végigvesszük az egyes módszereket az SPSS programban. A korábban már megismert IESA adatbázison folytatjuk a munkát.

Tematika: Az előző félévben tanultak átisméltése. Lineáris regresszió. Logisztikus regresszió. A regressziók ábrázolása publikációkban, prezentációkban.

A kurzus teljesítése: A kurzus során megtanult módszerek alkalmazásával, szabadon választott téma alapján rövid írásbeli elemzés készítése az IESA adatbázis segítségével. (Akinek van saját adatbázisa, azt is használhatja.) Az írásbeli elemzés (2-3 oldal, word formátum, times new roman betűtípus, 12-es betűméret, sorkizárt, 1,5 sorköz) tartalmazza, hogy pontosan mi volt a vizsgálati cél, melyik változó miért lett bevonva a vizsgálatba. Az írásbeli elemzés tartalmazza a regressziós táblázatot is. (Ne az SPSS outputból bemásolva, hanem ahogyan folyóiratba/kötetbe/disszertációba/prezentációs diasorba is beillesztjük!)

Szükséges eszközök: a kurzus hatékony teljesítéséhez az órákra SPSS/PASW programcsomaggal ellátott laptopot kell hozni. Az órai feladatok megoldásához az előző félévben használt IESA adatbázist fogjuk használni.

Ajánlott irodalom:

- Sajtos László – Mitev Ariel (2007): SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest, Alinea Kiadó. 203-245. o. és 331-369. o.
- Székelyi Mária – Barna Ildikó (2002): Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára. Budapest, Typotex Kiadó. 204-296. o. és 374-419. o.
- Babbie, Earl (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó.
- Moksony Ferenc (2006): Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Budapest, Aula.

Szabadon választható kurzusok

Kutatócsoport-munka

CHERD szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A doktoranduszok és doktorjelöltek egyik legfontosabb gyakorlólhelye a Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja (CHERD-Hungary), mely nemcsak a felső- hanem a közoktatás területén végez a kutatásokat. A kutatások másfél évtizede vizsgálják az intézményi és tanuló/hallgatói döntéseket, nagymintás adatfelvételek és kvalitatív adatalkotó munka eredményeképpen hatalmas adatanyag áll rendelkezésre, melyhez a Központ által beszerzett országos és nemzetközi adatbázisok társulnak. A Központ tudományos kutatási és fejlesztési és innovációs pályázatokon vesz részt, a kutatói gyakorlat során a doktoranduszok nemcsak alkotó részesei a kutatásoknak, hanem hazai és nemzetközi folyóiratokban és konferenciákon való megjelenésre is felkészülünk, s az itt végzett munka képezi több disszertáció magját is.

KINCS kutatások

Oktató: Dr. habil Engler Ágnes

A kurzus célja: A kurzus a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) debreceni kutatóirodájának munkásságához kapcsolódik, amely nevelési és oktatási szempontból közelítve vizsgálja a jelenlegi demográfiai és népesedési folyamatokat. A KINCS Neveléstudományi Kutatóközpont közeljövőben megvalósítandó kutatásai között szerepel többek között a támogatott gyermeknevelés, a diplomások karrierútja, a mamahotel jelensége, a külföldi munkavállalás hatása a családokra, vagy az önkéntesség kultúrájának vizsgálata a családok életében. A doktori kurzus hallgatói az aktuális kutatás elméleti vagy empirikus vizsgálati egységébe kapcsolódnak be.

Ajánlott irodalom:

- Cseh-Szombathy L. & Tóth P. P. (szerk.) (2001). *Népesedés és népességpolitika*. Budapest, Századvég Kiadó
- Demény P. (2005). *Európa népességpolitikai dilemmái a 21. század kezdetén*. Budapest, MTA
- Demény P. (2006). *The politiceconomy of globalpopulationchange, 1950–2050*. New York, GeoffreyMcNicoll-lal
- Engler Á. (2017). *Család mint erőforrás*. Budapest, Gondolat
- Kolosi T. & Tóth I. Gy. (szerk.) (2014). *Társadalmi Ríport 2014*. Budapest, TÁRKI
- Kopp M. (szerk.) (2008). *Magyar lelkiállapot 2008*. Budapest, Semmelweis Kiadó
- Monostori J. & Öri P. & Spéder Zs. (szerk.) (2018). *Demográfiai portré 2018*. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet
- Pongrácz Tiborné (szerk.) (2011). *A családi értékek és a demográfiai magatartás változásai*. Budapest, KSH – NKI
- Spéder Zs. (szerk.) (2003). *Család és népesség – itthon és Európában*. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Századvég
- Ellingsaeter, A. & Jensen, A. & Lie, M. (2013). *The SocialMeaning of Children and Fertility Change in Europe*. New York, Routledge
- Korabik, K. & Lero, D. S. & Whitehead, D. L. (2008). *Handbook of Work-FamilyIntegration: Research, Theory, and Best Practices*. Amsterdam, Elsevier – Academic Press

Tanuló közösségek és társadalmi innovációk

Oktatók: Prof. Dr. Kozma Tamás – Dr. Márkus Edina

A kurzus célja: A *Tanuló régiók Magyarországon (LeaRn)* kutatás eredményeit felhasználva új kutatásba (LearnNov) vizsgálatokba kapcsolódhatnak be a kurzus résztvevői. A társadalmi innovációk és a tanulás összefüggéseit vizsgáló kutatás épít az előzményekre, amelyekben a tanuló régiókat és közösségeket részben statisztikai, részben pedig terepkutatás segítségével kívántuk vizsgálni.

A kurzus résztvevői bekapcsolódnak a *Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás: kelet-közép-európai tapasztalatok* c. nemzetközi kutatási projektbe, cseh, román, szlovák és ukrán partnerekkel közösen vizsgálva a társadalmi innovációk és a (felnőtt) tanulás kapcsolatait. Műhelymunkákon, tanulmányutakon, szemináriumok vehetnek részt.

Tevékenységek:

- A hallgatók a kutatás céljához és résztémáihoz kapcsolódóan szakirodalmi feldolgozást végeznek Bradford, Ferguson, Kozma, Márkus stb. vonatkozó munkáit alapul véve.
- az előző kutatási szakaszban már tapasztalatot szerzett hallgatók a korábban vizsgált eseteik alakulását követik nyomon.
- Az új résztvevők új eseteket vizsgálnak a LeaRn-kutatásban kialakított kutatói módszerekkel.
- Új szempontként vizsgáljuk a hálózatosodást a közösségi tanulás közben.

Követelmények

- Településszintű esettanulmány készítése kb 30e karakter terjedelemben
- Esettanulmány alapján konferencia előadás készítése és bemutatása
- Részvétel a HERJ különszám szerkesztési munkálataiban.

Ajánlott irodalom:

- Bradford, N. J. (2003). *Creative Cities*. Canada, Western Ontario University. <http://www.urbancenter.utoronto.ca/pdfs/elibrary/CPRNcitieswork.pdf>
- Ferguson, N. (2017). *The Square and the Tower*. London, Harmondsworth, PenguinBooks
- Hyvarinen, M. (2012). *Analyzing narratives and story-telling*. *THE SAGE HANDBOOK OF SOCIAL RESEARCH METHODS*. pp. 447 etc. <http://www.uta.fi/yky/yhteystiedot/henkilokunta/mattikhyvarinen/index/Chapter%2026.pdf>
- Kozma T. et al. (2015). *Tanuló régiók Magyarországon*. Debrecen: CHERD, <http://mek.oszk.hu/14100/14182/14182.pdf>
- Márkus E. (2016). *Amikor a harmadik az első*. Debrecen, Csokonai <http://mek.oszk.hu/16400/16430/16430.pdf> 26-68.o.
- Udovik, O. (2017). I cannot be passive as I was before. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, Vol.8, No.2, pp. 225-243 http://www.rela.ep.liu.se/issues/10.3384_rela.2000-7426.201682/9090/rela_9090.pdf

Társadalmi és szervezeti tényezők szerepe a hallgatói lemorzsolódásban

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kurzus célja: A kurzus résztvevői a Társadalmi és szervezeti tényezők szerepe a hallgatói lemorzsolódásban című kutatásba kapcsolódhatnak be. A kutatás célja a nagyarányú, s az emberi és anyagi tőke pazarlását okozó hallgatói lemorzsolódás társadalmi, területi és intézményi egyenlőtlenségeinek és szervezeti differenciálódásának vizsgálata a magyar felsőoktatásban. A kurzus munkát a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alap K_17 programja támogatja, a projekt azonosító száma 123847. A kutatást a felsőoktatási statisztikai adatok elemzésével és a költségtérítéssel/önköltséges hallgatók lemorzsolódási esélyének elemzésével folytatjuk, ami interjúszövegek feldolgozását és kvantitatív elemzést is magában foglal. A két félév alatt a közös

munka eredményeképpen egy tanulmánykötet valamint magyar és idegen nyelvű cikkek készülnek el. A kutatás adatait megtalálhatja az NKFIH weboldalán: <http://nyilvanos.otka-palyazat.hu/index.php?menuid=930&num=123847&keyword=123847>.

Ajánlott szakirodalom:

- Barefoot, B. O. (2004). Higher education's revolving door: Confronting the problem of student dropout in US colleges and universities. *Open Learning*, 19 (1) 9-18.
- Braxton, J. (szerk.) (2000). *Reworking the student departure puzzle*. Nashville: Vanderbilt University Press. 127-156.
- Bruinsma M., Jansen E. (2009). When will I succeed in my first-year diploma? Survival analysis in Dutch higher education. *Higher Education Research & Development*, 28 (1) 99-114.
- Crosling, G. L. & Heagney, T. M.. (szerk.) (2008). *Improving student retention in higher education. The role of teaching and learning*. London: Routledge
- Schnepf, S. V. (2014). *Do Tertiary Dropout Students Really Not Succeed in European Labour Markets?* Bonn: Institute for the Study of Labor
- Tinto, V. (2004). *Student retention and graduation: Facing the truth, living with the consequences*. Washington: The Pell Institute for the Study of Opportunity in Higher Education

Szociológia a terepen

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Kovács Szilvia (szociológus, kutatásszervező)

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a szociológiai kutatások megtervezésén és szakmai előkészítésén túl a valós szervezési, koordinációs és a terep szegmenseibe.

Sok esetben a kutatók nem rendelkeznek tapasztalatokkal arról, hogy egy-egy kutatás lebonyolítás hogyan zajlik a valóságban, illetve a tanult módszertani elemek mennyire kivitelezhetőek, milyen veszélyeket rejt/rejthet magában maga a terepmunka. A terep és a szervezési fázisok megismerése lehetővé teszi a koncentráltabb módszerválasztást, az egyes kutatási módszerek segítségével nyerhető adatok a differenciáltabb válaszadást is elősegíthetik, mely nagymértékben növelheti az elkészült munka minőségét.

A kurzus három előadása, tömbösítve követi a szociológia szakterület tipológiáját, az egyes típusokkal kapcsolatos feladatokra és azok gyakorlatban történő megvalósíthatóságára, buktatóira és természetesen a GDPR szabályozásokra épül. Az egyes előadások témája a következő:

1. Kvantitatív, kérdőíves kutatások: kérdés és válasz vizsgálat; terepmunka; mit lehet és mit nem a valóságban; PAPI, CAPI, CATI, CAWI; jönnek a problémák
2. Kvalitatív, fókuszcsoportos és személyes mélyinterjú adatfelvételek: lakossági, vállalati, szakértői; interjú, mélyinterjú; fókuszcsoport; kiket és hogyan
3. Egyéb területek: utas és forgalomszámlálás; próbavásárlás; in hall tesztek; időjárást figyeld; hol a lista

A számonkérés egy kutatás elkészítése:

1. 12-es betűméret, Times New Roman, 1,15-ös sorköz
2. kvalitatív módszertan segítségével kutatási terv készítése, vezérfonal, adatfelvétel (maximum egy 15 perces interjú) és tanulmányírás (minimum 3, maximum 5 A/4-es oldal terjedelemben)
3. Téma: ifjúság és család

Ajánlott irodalom:

- Heltai Erzsébet - Tarjányi József: interjú, kérdőív és adatbázisok gyűjtése – terepközeleli módon
- A szociológiai interjú (mélyinterjú) készítése
- Solt Otília: Interjúzni muszáj
- Earl Babbie, A társadalomtudományi kutatás gyakorlata

A magyarországi romák iskolázottsága, romák az iskolában

Oktató: Prof. Dr. Fónai Mihály

A kurzus célja: A tárgy a magyarországi romák iskolázottságát vizsgálja, történeti és szociológiai vonatkozásokban. Arra fókuszál, hogy milyen okai vannak a romák alacsony iskolai végzettségének, továbbá bemutatja az elmúlt évtizedekben lezajlott változásokat és folyamatokat. Elemzi azokat a jelenségeket, melyek okai és strukturális hordozói az alacsony végzettségnek és az iskolai kudarcoknak. Így vizsgálja a szegregációs és szelektációs folyamatokat, valamint a lehetséges, intézményes válaszokat (integrált, inkluzív, felzárkóztató oktatás).

A kurzus teljesítése: dolgozat írása a témakörben, mely lehet:

- egy adott jelenség, folyamat szakirodalmi elemzése, legalább tíz forrás alapján
- empirikus esettanulmány készítése tetszőleges módszerrel, mely a témával összefüggő kérdést vizsgál

Ajánlott irodalom:

- Andor Mihály (2001): Romák és oktatás. Iskolakultúra könyvek 8. Pécs: Iskolakultúra
- Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (2018). Én vétkem. Helyzetkép az oktatási szegregációról. Szeged: Motiváció Oktatási Egyesület. 11-30., 31-55.
- Fiáth Titanilla (2002): A magyarországi roma népesség általános iskolai oktatása. in: Babusik Ferenc (szerk.): A romák esélyei Magyarországon: aluliskolázottság és munkaerőpiac - a cigány népesség esélyei Magyarországon. [Budapest]: Kávé: Delphoi Consulting. p. 11-70.
- Fónai Mihály: Romák és az iskola: Lehetőség a kitörésre? <http://ofi.hu/romak-es-az-iskola-lehetoseg-kitoresre>
- Györgyi Zoltán (szerk.) (2015): Felzárkóztatás, hatásvizsgálatok. Budapest: OFI
- Zolnay János (2006): Integrációs és szegregációellenes oktatáspolitikai. In Kállai Ernő – Törzsök Erika szerk.: Átszervezések kora. Budapest: Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, 170-186.

Elit és oktatás, az elit iskolázottsága és tőkái

Oktató: Prof. Dr. Fónai Mihály

A kurzus célja: A tárgy a magyarországi elitszocialitások iskolázottságát vizsgálja, történeti és szociológiai vonatkozásokban. Az elitek megkülönböztető jegye, hogy mindabból a legtöbbel rendelkeznek, amivel ember csak rendelkezhet (Mills) – ez azt is jelenti, hogy a különböző tőketípusokkal az elit jól ellátott. Ugyanakkor az elit különböző csoportjai az egyes tőketípusokból eltérő módon rendelkeznek. A kelet-európai rendszerváltások sajátossága, hogy az elitszocialitások egy része relatíve kismértékű kulturális tőkével bírt – kérdés, hogyan pótolta azt, és hogyan konvertálta a különböző tőketípusokat.

A kurzus teljesítése: dolgozat írása a témakörben, mely lehet:

- egy adott jelenség, folyamat szakirodalmi elemzése, legalább tíz forrás alapján
- empirikus esettanulmány készítése tetszőleges módszerrel, mely a témával összefüggő kérdést vizsgál

Ajánlott irodalom:

- Fónai Mihály (1994): Értelmiség és elit. Dimenziók 2: (2) 1-12.
- Bourdieu, P. (1978): A társadalmi egyenlőtlenségek újratemmelődése. Budapest: Gondolat.
- Bourdieu, P. (1999): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 156-177.
- Kristóf Luca (2014): Véleményformálók. Hírnév és tekintély az értelmiségi elitben. Budapest: L'Harmattan - MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
- Lengyel György (2007): A magyar gazdasági elit társadalmi összetétele a husza-dik század végén. Menedzserek, bankárok, gazdaságpolitikusok. Budapest: Akadémiai Kiadó
- Lengyel György – Szántó Zoltán (szerk.) (1998): Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. Budapest: Aula Kiadó
- Szelényi Iván (1990): Új osztály, állam, politika. Budapest: Európa Kiadó

Kutatások a doktoranduszok körében

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Kiss-Szigeti Fruzsina

A kurzus célja: A kurzus résztvevői a Doktoranduszok életminősége és vándorlási hajlandósága című kutatásba kapcsolódhatnak be. A kutatás célja a Debreceni Egyetem PhD-hallgatóira vonatkozó vándorlási potenciál vizsgálata, és a vándorlási szándék mentén kialakított csoportok közötti különbség feltárása. A kurzus során a statisztikai adatok gyűjtésébe, a debreceni doktoranduszok kérdőíves kikérdezésébe lehet bekapcsolódni.

Ajánlott irodalom:

- Batalova, Jeanne, Fix Michael & Bachmeier, James D (2016). Untapped Talent. The Costs of Brain Waste among Highly Skilled Immigrants in the United States. Washington DC: Migration Policy Institute, New American Economy, and World Education Services.
- Brown, Lorraine & Watson, Pamela (2010). Understanding the experiences of female doctoral students. Journal of Further and Higher Education 34(3). pp. 385-404.
- Colbeck, Carol L. (2008). Professional Identity Development Theory and Doctoral Education. New Directions for Teaching and Learning 113. pp. 9-17.
- Rooij, Els van et al. (2019). Wellbeing Survey 2018. Aspects of University of Groningen PhD students' wellbeing. University of Groningen.

Szabadon választható kurzusok

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

Szakirodalmi olvasó szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

A kurzus célja:

- A neveléstudomány / oktatáskutatás néhány vezető folyóiratának folyamatos figyelemmel követése
- A szaknyelvi szókincs gazdagítása
- Az elektronikus folyóirat hozzáférés és adatbázisok ismerete és használata
- Gyakorlás a folyóiratok ismertetésében (szóban és írásban)

Anyag: a következő folyóiratok kerülhetnek ismertetésre (amennyiben elérhetők az EISz-ben)

- Review of Educational Research
- International Journal of Educational Development
- Harvard Educational Review
- Comparative Education
- International Review of Education
- International Higher Education
- European Education
- OA (szabad hozzáférésű) digitális folyóiratok (jegyzéküket l. alább)

Teljesítés:

- Rendszeres, aktív részvétel a foglalkozásokon
- Folyóirat évfolyam ismertetése mintegy 20 000 karakterben

Érdeklődési kör:

- doktori hallgatók (választható, ösztöndíjasoknak ajánlott!)
- magszteri hallgatók (választható)
- minden érdeklődő ("open access")

Hely, idő: kéthetente keddenként 14.30-16.00 óra között. Főépület, K 201/b tanári szoba

Elektronikus kiadványkészítés

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

A hallgatókkal megismertetjük a tudományos szövegek elektronikus publikálásának lehetőségeit és a publikálás munkafolyamatát. A kurzus résztvevői gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a *HERJ* (*Hungarian Educational Research Journal* herj.lib.unideb.hu) aktuális számainak létrehozásában. A foglalkozások az Egyetemi Könyvtár, illetve az Egyetemi Kiadó közreműködésével szervezzük.

Cél:

- a) bevezetés az elektronikus folyóiratok készítésébe
- b) ismerkedés az Akadémiai Kiadó szövegkezelő rendszerével és munkaszervezésével
- c) szövegek elektronikus formátumú összeállítás a doktori programhoz kapcsolódva
- d) a hallgatók bevonása a HERJ szerkesztőségének tevékenységébe

Munkaszakaszok:

- a) Tájékozódás a szerkesztendő lapszámokról. Jó példák elektronikus kiadványokra, folyóiratokra (kiadott anyagok tanulmányozása). A használt technikai megoldás tanulmányozása (a DEENK, esetleg az AK közreműködésével).
- b) A lapdízajn közös kialakítása, az elektronikus felület véglegesítése.
- c) A szerkesztési folyamat megismerése. A szerkesztési munka megkezdése: formai javítások.
- d) A szerkesztési folyamat tartalmi fázisa: nyelvi ellenőrzés, lektoráltatás, a korrekciók elvégzése, végül a szövegek előkészítése a megjelenésre).
- e) Előkészítés a publikálásra: a nyomtatási formátum kialakítása, illetve az elektronikus megjelenés (html).

Követelmények:

- a) a folyóiratszámok kialakításában való részvétel
- b) a szerkesztési folyamat pontos követése a megadott technikai apparátussal
- c) a félév végére két megjelent folyóiratszám létrehozása

Idő, hely:

Ütemezés szerint, kéthetente szerdánként 8.00-9.00

Hely: főépület 201/b.

Tudományos információátadás

Oktató: Dr. habil Buda András

A kurzus elsődleges célja felkészíteni a résztvevőket sikeres konferencia előadások, tudományos prezentációk tartására. Ennek érdekében a találkozásokon a résztvevők először is megismerik és elsajátítják a hatékony előadások tartásához szükséges technikai és gyakorlati ismereteket. Ezt követően megvizsgáljuk, milyen tartalom felel meg a különböző célcsoportoknak, rendezvényeknek, különös tekintettel az absztraktok készítésére. A gyakorlati jellegű órákon számba vesszük továbbá, hogy milyen problémák, váratlan helyzetek adódhatnak egy előadás közben és áttekintjük a lehetséges megoldási módokat is.

Ajánlott irodalom:

- Carmine Gallo (2014): TED-előadások. HVG Könyvek, Budapest.
- Námesztovszki Zsolt (2010): A hatásos PowerPoint prezentáció technikai és tartalmi elemei, előadói tippek. Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka.

Publikáció előkészítő szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Puzsai Gabriella, Demeter-Karászi Zsuzsanna

A **kurzus célja** a tudományos szövegalkotás kritériumait meghatározó alapelvek megismerése és alkalmazása, valamint az ennek megfelelő szövegalkotás és szerkesztés gyakorlása. A szeminárium gyakorlatorientált. A Debreceni Egyetem Kiadó felkérésére nemzetközi folyóirat indul Central European Journal of Educational Research (CEJER) néven. A kurzus munkájában résztvevő doktoranduszok részt vesznek a Kiadó felületén (<https://ojs.lib.unideb.hu/CEJER>) elérhető online periodika első két tematikus számának (Dropout in Higher Education, Family Education) szerzői és szerkesztői munkálataiban.

Ajánlott irodalom:

- Bayley, S. (2011). *Academic Writing: A Handbook for International Students*. London: Routledge.
- Csermely P. & Gergely P. & Koltay T. & Tóth J. (1999). *Kutatás és közlés a természettudományokban*. Budapest: Osiris.
- Csomós Gy. (2016). *A magyarországi tudományos publikálás néhány sajátossága*. Magyar Tudomány, 177, 226-235.
- Gyurgyák J. (1997). *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest, Osiris
- Kiss L. L. (2011). A tudományos közlés művészete. *Magyar tudomány*, 172 (6) 734-737.
- Leki, I. (1998). *Academic Writing: Exploring Processes and Strategies*. Cambridge University Press

Idő: kéthetente szerdánként 9.00-10.00. Első alkalom: február 19.

Conference Tandem

Oktató: Dr. Erdei Gábor

A Konferencia tandem kurzus bevezetést nyújt a nemzetközi team munkák világába. Kizárólag eltérő anyanyelvet használó doktoranduszok nemzetközi párok jelentkezhetnek. A páros felkészül egy közös konferencia-előadásra. A konferencia-előadás absztraktját és diabemutatóját alkotják meg a félév során. Az őszi szemeszter végén az absztraktot a kurzusvezetők jóváhagyásával benyújtják a HUCER vagy az ECER konferenciára, tavaszi szemeszterben pedig az ONK-ra.

Ajánlott szakirodalom:

- Becker, L. 2014. *Presenting Your Research: Conferences, Symposiums, Poster Presentations and Beyond*. London: Sage

(Oktatás) Statisztikai forrásismeret

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

A **kurzus célja**, hogy megismertessen az oktatáskutatás során használható hazai és nemzetközi statisztikai forrásokkal. A hazai demográfiai, felsőoktatás és munkaügyi statisztikai források mellett áttekintést ad az UNESCO, az OECD, az ILO, a WHO és az EU statisztikai forrásokról, az azokban fellelhető adatokról.

A **kurzuson végzett tevékenység követelménye, értékelése:** A szemináriumi munka végén a hallgatók házi dolgozatként statisztikai adatkeresést, elemzést és feldolgozást készítenek, elsősorban saját kutatási témájukkal összefüggésben (ill. más jellegű téma esetében az előadóval egyeztetett témában).

Irodalom, illetve források (amelyekkel foglalkozunk):

Magyar statisztikai kiadványok:

- Oktatási évkönyvek: Statisztikai tájékoztató Oktatási évkönyv
- Munkaerő-piaci helyzetkép
- Kutatás-fejlesztés

Néhány fontos magyar statisztikai adatforrás:

- https://www.oktatas.hu/felsooktatas/kozerdeku_adatok/felsooktatasi_adatok_koztetetele/felsooktatasi_statistikak
- (Oktatási Hivatal honlapján elérhető statisztikák: érettségi, nyelvvizsga stb)
- http://www.kir.hu/kir_stat/
- KSH honlapján elérhető statisztikák
- <https://www.ksh.hu/stadat>
- <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?&lang=hu>
- <https://www.ksh.hu/interaktiv/korfak/orszag.html>
- https://www.ksh.hu/nemzetkozi_adatok_adatok
- Felvételi statisztikák: https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statistikak/elmult_evek
- Munkaügyi: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statistika.aspx
- https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statistika/full_afsz_egyeni_berek_es_keresetek_statistikaja/afsz_st_at_adattar.aspx
- https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statistika/full_afsz_egyeni_berek_es_keresetek_statistikaja/afsz_st_at_idosorok.aspx

Néhány nemzetközi statisztikai adatforrás:

- <http://data.uis.unesco.org/Index.aspx?queryid=120>
- <http://hdr.undp.org/en/data>
- <https://esa.un.org/unpd/wpp/>
- http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance_19991487
- <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=ANHRS>
- <http://www.ilo.org/ilostat/>
- <http://databank.worldbank.org/data/>
- <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&Topic=4>
- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/new-eurydice-website_en
- <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>

Könyvtárak adatbázisai:

a Szabó Ervin Könyvtáré nekem nagyon szimpatikus:

- http://www.fszek.hu/adatbazisok/?article_hid=10667
- http://www.fszek.hu/adatbazisok/?article_hid=22008

De jó a Debreceni Egyetemé, vagy PTE, esetleg az EKE vagy a Károli honlapja is erre (mindegyik egy adott szempontrendszer követ, de sok szem többet lát alapon mindbe érdemes belepillantani):

- <https://lib.unideb.hu/hu/adatbazisok>
- <https://lib.pte.hu/adatbazis/szolgaltato/1?q=adatbazis/szolgaltato/1&dbstype=spec&dbspec=446>
- <https://konyvtar.uni-eszterhazy.hu/hu/tlhu/tudomanyagak/szociologiai-tudomanyok-kisebbsgek/adatbazisok-folyoiratok>
- <https://konyvtar.uni-eszterhazy.hu/hu/tlhu/tudomanyos-elet/keresok-adatbazisok-publikaciok-oa>
- <http://www.kre.hu/ajk/index.php/szolgaltatasaink/kari-konyvtar/adatbazisok-online-informacioforrasok>

Kvalitatív kutatómódszertan

Oktató: Dr. habil Sántha Kálmán

A kurzus célja: megismerni a kvalitatív kutatási paradigma tartalmi csomópontjait, az alapvető kvalitatív módszereket, multikódolt adatokat, kódolási mechanizmusokat és a mögöttes logikát; a triangulációt, a számítógéppel támogatott kvalitatív adatelemzés nyújtotta lehetőségeket.

Témakörök:

- A kvalitatív pedagógiai kutatómódszertan szisztematizálása. A „kódolás + hálózatépítés”, „kódolás + statisztikai elemzés” útvonalak az elemzés során. Alapvető kvalitatív kutatási módszerek.
- A trianguláció. Út a kevert módszertan felé: modellek.
- A kvalitatív adatkörpusz és sajátosságai: a multikódolt adat
- Dedukció, indukció, abdukció a kvalitatív kutatásban és kapcsolódásuk az alapvető kódolási mechanizmusokhoz. A kódolás megbízhatósága.

- A kvalitatív projektnek megfelelő szoftverválasztási szempontok áttekintése, számítógéppel támogatott kvalitatív adatelemzés (MAXQDA) a gyakorlatban.

A kurzus teljesítése:

Kutatási terv készítése: a megbeszélte elemzési mechanizmusok saját doktori kutatáshoz, vagy egy választott kutatási témához illesztése.

Ajánlott irodalom:

- GLASER, B. G. és STRAUSS, A. L. (1967): *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. ABC, Chicago.
- HORVÁTH Dóra és MITEV Ariel (2015): *Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv*. Alinea, Budapest.
- KUCKARTZ, U. (2012): *Qualitative Inhaltsanalyse. Methoden, Praxis, Computerunterstützung*. Beltz Juventa, Weinheim und Basel.
- LEWINS, A. és SILVER, C. (2007): *Using software in qualitative research: A step-by-step guide*. Sage, London.
- RÁDIKER, S. és KUCKARTZ, U. (2019): *Analyse qualitativer Daten mit MAXQDA*. Springer, Wiesbaden.
- SÁNTHA Kálmán (2009): *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- SÁNTHA Kálmán (2013): *Multikódolt adatok kvalitatív elemzése*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- SÁNTHA Kálmán (2015): *Trianguláció a pedagógiai kutatásban*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- SÁNTHA Kálmán (2006): *Mintavétel a kvalitatív pedagógiai kutatásban*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- SÁNTHA Kálmán (2011): *Abdukción a kvalitatív kutatásban. Bizonytalanság vagy stabilitás?* Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- SÁNTHA Kálmán (2016): *Én-központú hálózatok kvalitatív elemzése*. Neveléstudomány. Oktatás-Kutatás-Innováció, 2. sz. 54-66.
- SZABOLCS Éva (2001): *Kvalitatív kutatási metodológia a pedagógiában*. Műszaki Kiadó, Budapest.
- SZOKOLSZKY Ágnes (2004): *Kutatómunka a pszichológiában*. Osiris Kiadó, Budapest.

Central European studies on academic success and failure

Oktatók: *Sergiu Baltatescu PhD, Tatiana Dubayova PhD, Maria Szymanska PhD*

Időpontok, helyszínek: február 18., május 5. 10.00-11.30 (205. iroda), február 26. 12.00-13.30 (fsz. 7. terem)

Course Description: This course aims at introducing doctoral students in the topic of student satisfaction with university life. It outlines the concept, the dimensions and presents the main approaches to measure student satisfaction. Examples are taken from the data on HERD project which implied surveys on student attitudes at the Hungarian-Romanian border. The influence on student dropout is also analyzed.

Suggested readings:

- Li, I. W., & Carroll, D. (2017), Factors influencing university student satisfaction, dropout and academic performance: an Australian higher education equity perspective. https://www.ncsehe.edu.au/wp-content/uploads/2017/03/03LIUWA_Formatted_FINAL.pdf
- Pusztai, G., Baltatescu, S., Kovács, K., & Barta, S. (2012), Social Capital and Student Well-being in Higher Education. A Theoretical Framework, in: G. Pusztai & A. Hatos (coord.), *Higher Education for Regional Social Cohesion. HERJ (Hungarian Educational Research Journal) Special Issue* Hungarian Educational Research Association, Budapest, pp. 54-73, ISBN: ISBN 978-963-08-4316-4, ISSN 2062-9605, <http://mek.oszk.hu/11800/11865/11865.pdf>
- Sirgy, M. J., Grzeskowiak, S., & Rahtz, D. (2007), Quality of College Life (QCL) of Students: Developing and Validating a Measure of Well-Being, *Social Indicators Research*, vol. 80, nr. 2, pp. 343-360, ISSN 03038300.
- Sirgy, M., Lee, D.-J., Grzeskowiak, S., Yu, G., Webb, D., El-Hasan, K., Jesus Garcia Vega, J., Ekici, A., Johar, J., Krishen, A., Kangal, A., Swoboda, B., Claiborne, C., Maggino, F., Rahtz, D., Canton, A., & Kuruuzum, A. (2010), Quality of College Life (QCL) of Students: Further Validation of a Measure of Well-being, *Social Indicators Research*, vol. 99, nr. 3, pp. 375-390, ISSN 0303-8300, <http://dx.doi.org/10.1007/s11205-010-9587-6>.
- Strahan, S., & Credé, M. (2015), Satisfaction with college: Re-examining its structure and its relationships with the intent to remain in college and academic performance, *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, vol. 16, nr. 4, pp. 537-561, ISSN 1521-0251.

Tematikák

✂

III. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmányszöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a nyilvános vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani tézisvédésre, illetve disszertációjára nyilvános vitájára.

Publikáció és disszertáció előkészítő szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

A kurzus célja:

- A tézis füzetrel és a doktori disszertációval kapcsolatos követelmények áttekintése. ***Ebben a félévben a disszertáció felépítésén és az ezzel kapcsolatos előírásokon van a hangsúly.***
- A komplex vizsgát teljesített hallgatók konzultációs segítése a tézis füzet elkészítése után a doktori disszertáció megírásában és publikációk írásában.

Követelmény: a résztvevők a félév végére elkészítik a disszertációjuk vázlatát (tartalomjegyzékét) és az értekezés angol nyelvű absztraktjának és kulcsszavainak magyar nyelvű változatát (2000-5000 karakter) valamint a dolgoztuk első (esetleg még itt-ott hiányos) változatát (hi: május vége).

Ajánlott irodalom:

- Debreceni Egyetem Doktori Szabályzat <http://www.chem.science.unideb.hu/doktszab2013marc.pdf>
- Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Doktori Tanács Szabályzat <http://btkphd.unideb.hu/szabalyzat2011.pdf>
- Szabó Katalin (2009): Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_654_szabo/ch05.html
- Eger Arthur (2009): Hogyan írjunk világszínvonalú tanulmányt Tudományos és Műszaki Tájékoztatás http://tmt-archive.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5177&issue_id=506.html
- Havasréti József (2006): Tudományos írásmű Bölcsész konzorcium <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Altalanos%20bolcsesz/32Havasr%E9ti/Tudom%E1nyos%20EDr%E1sm%FB%201.pdf>
- Umberto Eco (1987): Hogyan írjunk szakdolgozatot Kairosz Kiadó <http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>
- Angel Borja (2014): 11 steps to structuring a science paper editors will take seriously A seasoned editor gives advice to get your work published in an international journal <https://www.elsevier.com/connect/11-steps-to-structuring-a-science-paper-editors-will-take-seriously>

- WRITING A SCIENTIFIC RESEARCH ARTICLE – Columbia University
<http://www.columbia.edu/cu/biology/ug/research/paper.html>
- Rebekah P. Massengill (2014-15): Writing Sociology. A Guide for Senior Theses
https://sociology.yale.edu/sites/default/files/files/Writing_Sociology_Senior_Thesis_Guide_Final_Latest_Update.pdf
- <https://humandi.unideb.hu/hu/nevelestudomanyi-doktori-program-tajekoztatok>
- https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/corr_dolgozatok_kriteriumok_szabo_ildiko_2011.pdf
- MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság folyóiratlista:
[http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Oszaly/PEDTB_MTA%20II%20osztaly_folyoiratok_1006%20\(2\).xlsx](http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Oszaly/PEDTB_MTA%20II%20osztaly_folyoiratok_1006%20(2).xlsx)
- IX szakosztály folyóiratlistája
http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/IX.%20Oszaly/IX.O_folyoiratlistak_2017-OKT_AJBPTB2018.xlsx
- SJR (Scimago Journal Rank): <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?out=xls>

Kutatásmódszertan

Oktató: Dr. Markos Valéria

A kurzus célja: A kutatási- és disszertációs szakasz második félévének célja, hogy a félév végére az disszertáció alapjául szolgáló adatfelvétel elkészüljön, megtörténjen az adattisztítás, és a hallgatók ismertessék első eredményeiket. Az egyéni konzultációk során mindenkivel sajátos ütemben haladunk, és megvizsgáljuk a kutatásával kapcsolatos aktuális kérdéseket.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, E. (2003). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi Kiadó.
- Moksony F.(2006). *Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése*. Budapest: Aula.
- Sajtos L.& Mitev A,(2007). *SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv*. Budapest: Alinea Kiadó.
- Székelyi M.& Barna I.(2002). *Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára* Budapest: Typotex Kiadó.

Online szakirodalmi adatbázisok kezelése

Oktató: Dr. Tóth Erzsébet

A kurzus célja: A kurzus célja, hogy a doktorandusz hallgatókkal megismertesse a neveléstudomány és határterületeinek online szakirodalmi adatbázisait. Továbbá a hallgatók legyenek képesek elsajátítani a rendelkezésre álló szakterületi adatbázisok használatát a gyakorlatban irodalomkutatás végzése céljából.

Tantárgyi program:

- *Magyar nyelvű szakterületi adatbázisok:* SzocioWeb: A magyar szociológiai irodalom bibliográfiája – Fővárosi Szabó Ervin könyvtár. HUMANUS: Humántudományi Tanulmányok és Cikk Adatbázisa – Országos Széchényi Könyvtár. MATARKA: Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa – Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum.
Virtuális és elektronikus könyvtárak: a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) és az Elektronikus Periodika Adatbázis (EPA) neveléstudományi forrásai. Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum PAD adatbázisa, tankönyv-adatbázisa.
- *A világ legnagyobb lektorált tudományos szakirodalmának citációs adatbázisai az EISZ-ben:* Web of Science és a Scopus.
Szakirodalmi adatbázisok az EISZ-ben: Akadémiai folyóirat-gyűjtemény és a JSTOR adatbázis.

Bibliográfiai adatbázisok az EBSCO-ban: ERIC, Academic Search Ultimate, Library, Information Science & Technology Abstracts, E-Journals adatbázisok.

- *Nemzetközi szakterületi adatbázisok:* Arts & Humanities (Proquest), FIS Bildung német nyelvű adatbázis. Az információforrások felkutatásának menete: direkt vagy indirekt típusú keresés végzése téma szerint; a kapott találatalmaz finomítása a keresőrendszer által felkínált szempontok alapján; a találatok elmentése lokális gépre. A Google Scholar szolgáltatás használata.

A kurzus teljesítése: önállóan elkészített irodalomkutatás benyújtása a választott doktori témához kapcsolódóan.

Ajánlott irodalom:

- Pedagógiai informatika: a neveléstudomány szakirodalmi alapjai / szerk. Kozma Tamás, Sike Emese; [közread. a] Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Tanszék. Debrecen: Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Kossuth Egyetemi Kiadó, 2008.
- Bakonyi Géza, Kokas Károly: Bevezetés a könyvtári informatika alapjaiba. [Tankönyv]. Szeged: JATE Press, 2006.

Tematikák

IV. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmány szöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a nyilvános vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani tézisvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Adatelemzés és interpretáció

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

A kurzus célja:

- A disszertációval kapcsolatos empiria áttekintése és elemzése. A disszertáció eredmények és következtetések fejezeteinek elkészítéséhez történő segítségnyújtás.
- A doktori disszertáció megírásában, véglegesítésében történő segítségnyújtás
- Felkészülés az elővédésre

Követelmény: a résztvevők a félév végére elkészítik a disszertációjuk első (esetleg még itt-ott hiányos) változatát.

Ajánlott irodalom:

- Debreceni Egyetem Doktori Szabályzat <http://www.chem.science.unideb.hu/doktszab2013marc.pdf>
- Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Doktori Tanács Szabályzat <http://btkphd.unideb.hu/szabalyzat2011.pdf>
- Szabó Katalin (2009): Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_654_szabo/ch05.html
- Eger Arthur (2009): Hogyan írjunk világszínvonalú tanulmányt Tudományos és Műszaki Tájékoztatás http://tmt-archive.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5177&issue_id=506.html
- Havasréti József (2006): Tudományos írásmű Bölcész konzorcium <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Altalanos%20bolcsesz/32Havasr%E9ti/Tudom%E1nyos%20EDr%E1sm%20FB%201.pdf>
- Umberto Eco (1987): Hogyan írjunk szakdolgozatot Kairosz Kiadó <http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>
- Angel Borja (2014): 11 steps to structuring a science paper editors will take seriously A seasoned editor gives advice to get your work published in an international journal <https://www.elsevier.com/connect/11-steps-to-structuring-a-science-paper-editors-will-take-seriously>
- WRITING A SCIENTIFIC RESEARCH ARTICLE – Columbia University <http://www.columbia.edu/cu/biology/ug/research/paper.html>
- Rebekah P. Massengill (2014-15): Writing Sociology. A Guide for Senior Theses https://sociology.yale.edu/sites/default/files/files/Writing_Sociology_Senior_Thesis_Guide_Final_Latest_Update.pdf
- MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság folyóiratlista: [http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Osztyal/PEDTB_MTA%20II%20osztaly_folyoiratok_1006%20\(2\).xlsx](http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Osztyal/PEDTB_MTA%20II%20osztaly_folyoiratok_1006%20(2).xlsx)
- IX szakosztály folyóiratlistája http://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/IX.%20Osztyal/IX.O_folyoiratlistak_2017-OKT_AJBPTB2018.xlsx
- SJR (Scimago Journal Rank): <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?out=xls>

Kutatásmódszertan

Oktató: Dr. Markos Valéria

A kurzus célja: A kutatási- és disszertációs szakasz végéhez közeledve a kurzus célja a doktoranduszok kutatási kérdéseinek megválaszolása és hipotéziseiknek ellenőrzése egy-és többváltozós módszerekkel. Az egyéni konzultációk során mindenkivel sajátos ütemben haladunk, és megvizsgáljuk a kutatásával kapcsolatos aktuális kérdéseket.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, E. (2003). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi Kiadó.
- Moksony F.(2006). *Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése*. Budapest: Aula.
- Sajtos L.& Mitev A,(2007). *SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv*. Budapest: Alinea Kiadó.
- Székelyi M.& Barna I.(2002). *Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára* Budapest: Typotex Kiadó.

A tudományos kommunikáció

Oktató: Prof. Dr. Szabó László Tamás kurzusfelelős, Dr. Horváth Zsuzsanna vendégelőadó

A kommunikáció az élet egyik alapfeltétele. A tudományos kommunikáció ennek speciális terepe, amelynek széles problémahorizontját vázoljuk e szemináriumon, ám természetesen a fókuszba a doktori védéshez tartozó történések kerülnek. E történések részint szóbeli megmérettetések (vizsga,

konferenciaszereplés, szigorlat, tézisvita, elővita, védés), részint írásos teljesítmények (publikációk, tézisdolgozat, disszertáció).

Mindezen alkalmak a szakmai nyilvánosság szűkebb vagy tágabb terében történnek, amelyekben a hiteles, meggyőző viselkedésnek komoly tétje van. A meggyőző viselkedés záloga a jelölt kompetenciája. Kompetencián egy különböző elemekből szerveződő, komplex képződményt értünk (kognitív, affektív, viselkedési összetevők).

A kurzus fő célja, hogy bevezesse a doktoranduszokat e kompetencia működésébe, megvizsgálva az említett összetevők működésbeli sajátosságait (a tudományos megnyilatkozás etikai vonatkozásai; az értekezés nyelve, stílusregisztere; megjelenés–önmegjelenítés a tudományos nyilvánosság terében; retorikai szempontok: publikum, kontextus, beszédmód, szókincs, artikuláció, beszédtempó stb.)

Foglalkozunk az – úgymond – hatékony prezentáció műfaji sajátosságaival (szöveg vs. vizualitás; adagolás stb.)

Munkamódszer:

A szemináriumi munka lényegében interaktív jellegű, azaz a felvetődő kérdések/problémák közös megbeszélése, a tapasztalatok/nézőpontok összevetése/ütköztetése áll az együttlétek középpontjában, ezért elengedhetetlen a résztvevők rendszeres megjelenése és aktív részvétele.

Kötelező irodalom:

- Fésüs László: Tudományetikai kihívások és válaszok hazánkban és Európában. Magyar Tudomány 2014/6. 645-651.o.
http://www.epa.oszk.hu/00600/00691/00129/pdf/EPA00691_mtud_2014_06.pdf
- Görögh Edit, Harangi Gabriella, Karácsony Gyöngyi: Tudás reprezentálása a világhálón. Debreceni Egyetem. 1. fejezet: Open Acces <https://gyires.inf.unideb.hu/GyBITT/27/>
- Hrubos Ildikó: A tudás természetének átalakulása a digitális korban. EDUCATIO, 2017. 2. 169-179.o.
<https://akademiai.com/doi/pdf/10.1556/2063.26.2017.2.2>
- Simmel, Georg: Válogatott társadalomelméleti tanulmányok. Budapest, Gondolat, 1973. 473-508.o.
- Szabó Katalin: Kommunikáció felsőfokon. Budapest, 2009. Kossuth Kiadó. https://docplayer.hu/19080427-Kommunikacio-felfokokon.html#show_full_text

Ajánlott irodalom:

- Csermely P.–Gergely P.–Koltay T.–Tóth J. (1999): Kutatás és közlés a természettudományokban. Buda-pest: Osiris Kiadó. 318.o. Negyedik fejezet, mely azt mutatja be, hogy szóban és írásban miként szokás eredményeinket közzétenni.
<https://www.linkgroup.hu/docs/Kutatas-kozles-termtud.pdf>
- Inzelt Annamária – Csonka László: A PhD-fokozatot szerzettek karrierje a társadalom- és humán tudományokban. EDUCATIO, 2018. 1. 30–45. <https://doi.org/10.1556/2063.27.2018.1.3>
- Csabai M, Erős F. (szerk.): Test-beszéd. Köznapi és tudományos diskurzusok a testről. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2002: 61- 83.
- Laki János - Palló Gábor: A tudományos kommunikáció átalakulása.
https://mek.oszk.hu/10100/10130/html/11_laki.htm
- Nagy Gyula-Molnár Gyöngyvér: A Magyar Pedagógia folyóirat tudományometriai elemzése a hivatkozási szokások és a hivatkozási hálózatok tükrében. MAGYAR PEDAGÓGIA 118. évf. 3. szám 203–235. (2018) DOI: 10.17670/MPed.2018.3.http://www.magyarpedagogia.hu/document/Nagy_MPed20183.pdf
- Márta Anette: A tudományos kommunikáció interkulturális kihívásai a XXI. században. Farkas Ferenc Nemzetközi Tudományos Konferencia (FFISC) tanulmányai 1-7.o. http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/3731/1/VT_2018-10p105.pdf
- Nyíri Kristóf (szerk.) Mobil információs társadalom: Tanulmányok [The Mobile Information Society : Essays], Budapest : MTA Filozófiai Kutatóintézete, 2001. http://www.mta.t-mobile.mpt.bme.hu/dok/kiad2_hu.htm c. kötetből
- Laki János – Palló Gábor (2001): Projektvilág és informális hálózat a tudományban.
http://www.hunfi.hu/mobil/2001_dec_konf/LAKI_PALL.pdf
- Szécsi Gábor: Tudományos kommunikáció az információ korában. Magyar Tudomány 2016/3. sz.
<http://www.matud.iif.hu/2016/03/09.htm>
- TED (Technology, Entertainment, Design) <https://www.ted.com>
- <http://www.tedxanubia.com/leiras/mi-a-ted-es-a-tedx-programsorozat>

Thematics

✪✪

for Students in Stipedium Hungaricum Program

Main subjects

The researches of the subsystems of education

Current research on systems and tendencies in the field of higher education

Instructor: Ilona Dabney-Fekete PhD

February 20, March 12, April 2, April 16, May 7, May 14, 10.00-11.30, room 203

Main topics:

- I. International Trends and Challenges in HE
- II. The Academic Profession
- III. Students in HE
- IV. Internationalization of HE

Aims

- to introduce students to the world of higher education, its trends and challenges, as well as to pertinent literature
- to enable students to successfully take part in international workshops, conferences and academic debates
- to further broaden their knowledge of research in higher education

Objectives

- to exercise critical reading, analysis and discussion on relevant literature
- to compose seminar papers and/or articles for publication
- to be able to navigate the field of higher education and its relevant and current issues

Course requirements

- participation in classes and in discussions
- a seminar paper for the exam (20 pages long) OR a publication (8-10 pages) – depending on the exam topic
- bibliography with annotation (15 items)

Required and suggested reading:

- the detailed reading list will be provided within the handout to be distributed at the introductory class

Current research on systems and tendencies in the field of public education

Instructor: Anna Imre PhD

May 18, 12.00-15.00, room 202

Course Description: The course addresses some interrelated issues that are very important to 21st century education. The first part of the course discusses some trends, challenges and possible responses at the public education level in the context of lifelong learning, presenting theoretical contexts, international and national context, and policy aspirations (eg. preparation for lifelong learning, personalized, competency based education, the need for a pedagogical paradigm shift, and

the prevention of early school leaving). The topic presents the most important changes in legislation and illustrates some aspects of lifelong learning at the level of education system: e.g. the risks of early school level. The second set of issues focus on the question of student participation, attitudes, engagement and related to these on the practice at school level and classroom level, pedagogical approaches that can contribute to maintain student' motivation, engagement, and acquiring competences (eg. cooperative solutions, student voice) in different contexts (eg. classroom and out-of-school learning, disadvantaged and non-disadvantaged schools). The second topic also concerns the issue of implementing policy interventions and the roles of the school, teachers, peers and parents are mentioned opportunities for collaboration. In addition to the above issues, the course will select and introduce some examples of the international and Hungarian research. It focuses on issues that are were related to policy goals and interventions in recent years, such as the prevention of early school leaving, the expansion of extra-curricular learning and changes in teaching work, as well as the foundation for lifelong learning.

Recommended literature:

- Halász, C. –Michel, A. (2011) Key competences in Europe: interpretation, policy formulation and implementation. in: European Journal of Education. vol. 46. No. 3.
- OECD (2001) What Schools for the Future? Schooling for Tomorrow. 59-98. p.
- <https://www.oecd.org/site/schoolingfortomorrowknowledgebase/futuresthinking/scenarios/38967594.pdf>
- Sanna Jarvela (2006) Personalised Learning? New Insights into Fostering Learning Capacity. in: OECD (2006) Personalised Learning
- <http://www.oecd.org/site/schoolingfortomorrowknowledgebase/themes/demand/41176687.pdf>
- *Extracurricular Learning – in Different Local and Institutional Contexts.* (2016) in: Anikó Fehérvári (ed.) Curriculum, Effectiveness, Equity. Hungarian Institution for Educational Research and Development. p.81-94.
- http://real.mtak.hu/39199/1/curriculum_effectiveness_equity.pdf
- Anna Imre (2018) Extracurricular activities. in: Anikó Fehérvári (ed.) 2018: School, Development, Equity. Hungarian Institute for Educational Research and Development, Budapest p. 79-92. http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/school_development_equity.pdf

Current research on systems and tendencies in the field of public education

Instructor: Miklós Győrffi PhD
May 11, 10.00-13.00, room 202

Course Description: This course will concentrate in particular on some of the main policy related and geared developments in high level education. The first main issue that will be tackled is that of student mobility its rationale and main existing frameworks, e.g. ERASMUS, particularly within internationalization of higher education. The questions to be looked are: why mobility and why internationalization? The second main issue would touch on a particular aspect of quasi qualitative aspect of training and education in higher education, that of the relatively new phenomenon of institutional ranking. Finally, the hot topic of STEM graduates shortage in Europe will be analysed, again with a strong emphasis on policy aspects including policy response. The global perspective will be included, too.

Recommended literature:

- Choudaha, R. (2019) *Beyond \$300 Billion, The Global Impact of International Students*, EVP of Global Engagement and Research, Studyportals
- Colucci, E., Davies, H., Korhonen, J., Gaebel, M. (2012) *Mobility: Closing the gap between policy and practice Outcome report of the project 'Mapping University Mobility of Staff and Students'*, European University Association
- European Union (2013): *Regulation (Eu) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council Of 11 December 2013 Establishing 'Erasmus+': The Union Programme for Education, Training, Youth and Sport and Repealing Decisions No 1719/2006/Ec, No 1720/2006/Ec and No 1298/2008/Ecl 347/50*, Official Journal of the European Union 20.12.2013
- European Union (2018) *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing 'Erasmus': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No 1288/2013*, Brussels, 30.5.2018, COM(2018) 367 final 2018/0191 (COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018PC0367&from=EN>
- Findlay, A., Stam, A. Ruiz-Gelices, E. King, R. (2004) *UK International Student Mobility: Perspectives of Students, Academics and Mobility Managers*, Sussex Centre for Migration Research, University of Sussex

- Hériard, P. (2019) Fact Sheets on the European Union, Education and Vocational Training, European Parliament, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/139/education-and-vocational-training>
- Huisman, J., Maassen, P., Neave, G. R. (2001) *Higher education and the nation state: the international dimension of higher education*, International Association of Universities
- Luckscheiter, R., Schuth, E.M. (2014) *Transnational Education in Germany, DAAD Position Paper*, Deutscher Akademischer Austauschdienst/German Academic Exchange Service
- Marques, M. A. (2019) *Erasmus+ in Higher Education: the Experience of Incoming Students at a Business and Administration School in Portugal*, European Journal of Educational Studies, vol 6, issue 8, pp 118-133
- Rauhvarger, A. (2011) *Report on Rankings 2011 global university rankings and their impact*, European University Association
- Rauhvarger, A. (2013) *Report on Rankings 2013 global university rankings and their impact - Report II-*, European University Association
- Wächter, B., Kelo, M., Lam, Q., K., H., Effertz, P., Jost, C., Kottowski, S. (2015) *University Quality Indicators: A Critical Assessment*, European Parliament
- Parkin, A. Crawford Urban, M., (2019) *Spotlight on Science Earning the Evolution of Stem Education: A Review of Recent International and Canadian Policy Recommendations*, The Mowat Centre
- Shelley, M., Kiray, A. (2018) *Research Highlights in STEM Education*, ISRES Publishing, International Society for Research in Education and Science (ISRES).
- KENNEDY, T. J., ODELL, M.R.L. (2014) *Engaging Students In STEM Education*, Science Education International, Vol. 25, Issue 3, 2014, 246-258
- Freeman, B. (2014) *Keynote: The Age of STEM: Science, technology, engineering and mathematics policy and practice globally*, Symposium on STEM Education in Asia and the US Indiana University Gateway Office – Tsinghua University Science Park, Beijing China, 21-22 October 2014
- The Royal Society (2014) *Vision for science and mathematics education*, The Royal Society Science Policy Centre report 01/14, Issued: June 2014 DES3090
- Gago, J. M., Ziman, J., Caro, P., Constantinou, C., Davies, G., Parchmann, I., Rannikmäe, M., Sjøberg, S. (2004) *Europe Needs More Scientists, Report by the High Level Group on Increasing Human Resources for Science and Technology in Europe*, European Commission
- Hall, C., Dickerson, J., Batts, D., Kauffmann, P., Bosse, M. (2011) *Are We Missing Opportunities to Encourage Interest in STEM Fields?*, Journal of Technology Education Vol. 23 No. 1, Fall 2011
- Hazelkorn, E., Ryan, C., Beernaert, Y., Constantinou, C. P., Deca, L., Grangeat, M., Karikorpi, M., Lazoudis, A., Pintó Casulleras, R., Welzel-Breuer, M. (2015) *Report to the European Commission of the Expert Group on Science Education*, Directorate-General for Research and Innovation
- Simon, M., Russell, T., Freeman, B., Kelly, R. (2013) *STEM: country comparisons: international comparisons of science, technology, engineering and mathematics (STEM) education*, Final report. Australian Council of Learned Academies, Melbourne, Vic.
- Williams, P. J., Gedera, D. (2013) *PATT27: Technology Education for the Future: A Play on Sustainability*, Technology Environmental Science and Mathematics Education Research Centre, University of Waikato, Christchurch, New Zealand
- Venville, G., Rennie, L., Hanbury, C., Longnecker, N., (2013) *Scientists Reflect on Why They Chose to Study Science*, Research in Science Education Volume 43, Number 6
- Tomei, A., Dawson, E., Dillon, J (2013) *A study of Science, Technology, Engineering and Mathematics education in the United Kingdom*, Australian Council of Learned Academies

Research on instructional methodologies

Introduction in Hungarian music

Instructor: Judit Váradi PhD

April 23, April 30, 16.00-18.30, room 56

Course Description: Hungarian folk music contains different styles and the widest repertoire of melody in Europe. Its broader popularity in the concert hall program was largely due to the Hungarian composers, Béla Bartók and Zoltán Kodály, who built the folk songs to their composition in order to alloy it with the classical music. The aim of the course is to introduce of the rich folk culture of Hungary and to discover the connection between folk and classical music with introduce the pieces of famous composers inspired by folk music.

Recommended literature:

- The New Handbook of Research on Music Teaching and Learning - A Project of the Music Educators National Conference, Edited by Richard Cowell, Carol Richardson, Oxford, University Press, 2002

Problem based learning

Instructor: Enikő Maior PhD

February 14, 11.00-14.00, March 28, 10.00-13.00, room 202

Course Description: This course will enable students to begin to use problem-based learning techniques in their courses. In problem-based learning (PBL) courses, students work with classmates to solve complex and authentic problems that help develop content knowledge as well as problem-solving, reasoning, communication, and self-assessment skills. These problems also help to maintain student interest in course material because students realize that they are learning the skills needed to be successful in the field.

Aims:

The course aims to

- introduce students to problem based learning in humanities;
- familiarize students with the main ideas of PBL;
- help the students to become self directed learners who develop problem-solving skills that they can apply in future courses and in their careers.

Suggested literature:

- Allen, D. E., Duch, B. J., & Groh, S. E. (1996). "The power of problem-based learning in teaching introductory science courses." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 43- 52). San Francisco: Jossey-Bass.
- Barrows, H. S. (1996). "Problem-based learning in medicine and beyond: A brief overview." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 3-12). San Francisco: JosseyBass.
- Bridges, E. M., & Hallinger, P. (1996). "Problembased learning in leadership education." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 53-61). San Francisco: Jossey-Bass.
- Dion, L. (1996). "But I teach a large class." Available on-line at: <http://www.udel.edu/pbl/cte/spr96-bisc2.html>.
- Gallagher, S. A. (1997). "Problem-based learning: Where did it come from, what does it do, and where is it going?" *Journal for the Education of the Gifted*, 20 (4), 332-362.
- Gijsselaers, W. H. (1996). "Connecting problembased practices with educational theory." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 13-21). San Francisco: Jossey-Bass.
- Hmelo, C. E., Gotterer, G. S., & Bransford, J. D. (1997). "A theory-driven approach to assessing the cognitive effects of PBL." *Instructional Science*, 25, 387-408.
- Kingsland, A. J. (1996). "Time expenditure, workload, and student satisfaction in problembased learning." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 73-81). San Francisco: Jossey-Bass.
- MacKinnon, M. M. (1999). "CORE elements of student motivation in problem-based learning." In M. Theall (Ed.), *Motivation from within: Approaches for encouraging faculty and students to excel* (pp. 49-58). San Francisco: Jossey-Bass.
- Rangachari, P. K. (1996). "Twenty-up: Problem-based learning with a large group." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 63-71). San Francisco: Jossey-Bass.
- Reynolds, F. (1997). "Studying psychology at degree level: Would problem-based learning enhance students' experiences?" *Studies in Higher Education*, 22 (3), 263-275.
- Rhem, J. (1998). "Problem-based learning: An introduction." Available on-line at: http://www.ntlf.com/html/pi/9812/pbl_1.htm
- Seltzer, S., Hilbert, S., Maceli, J., Robinson, E., & Schwartz, D. (1996). "An active approach to calculus." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice* (pp. 83-90). San Francisco: Jossey-Bass.

Comparative pedagogy

Instructor: Tamás Kozma DSc, Karolina Eszter Kovács PhD

February 25, March 10, 24, April 7, 21, May 5, 19, 12.00-13.30.

Course description: It is a credit course for doctoral (PhD) students at the University of Debrecen (Hungary).

Aims

- a) to introduce students into the realm of comparative education (concepts, expressions, themes, main lines of research interests, history)
- b) to get them acquainted with key literature, publishers, forums of comparative (and international) education, with a focus on Europe
- c) to train them in competencies necessary for international workshops, conferences and related cooperations.

Objectives

- a) to collect relevant literature by the help of information centres (internet, library, additional resources)
- b) to exercise critical reading, analysis and discussion on relevant literature in comparative/international education (mostly in English from continental Europe)
- c) to compose seminar papers (in English) and/or short review articles on the literature overviewed.

Course methodology

- a) engaging into open discussions
- b) submitting seminar papers, reviewed and/or defend them
- c) publishing short review articles on English papers (possibly international) forums.

Course requirements

- a) participation in the contact lessons and in the discussions
- b) a presentation of the literary item chosen (some 15 minutes plus 5 minutes question-answer session)
- c) a seminar paper / proposed book review, 4000--5000 words length

Research exercises

Research seminar

Instructor: *Gábor Erdei PhD*

Every Tuesday, 16.00-17.30, 202

Course Description: The research seminar is a practice-oriented course which helps and supports students in their research processes. The semester will continue and follow up the results of the previous semester's research seminar. The semester will be split into two parts. In the first part (four times), students will present a specific parts of their research topics applying ppt. and two of the other students will act as opponents. In this method the topic owner will give a presentation followed by students' comments, remarks and suggestions and simulate scientific discourse.

In the second part, students will develop their ppt. towards scientific papers for two purposes. In the one hand, to have a properly developed chapter integrated into their doctoral thesis later on, and on the second hand, to have a scientific paper ready in order to publish it in an international scientific journal

Recommended literature:

- Earl R. Babbie (2012): The Practice of Social Research. Wadsworth Publishing 13th edition, Beverly MA, USA.

Education Research Methodology

Instructor: *Judit Herczegh PhD*

February 25, March 14, May 19, 10.00-11.30, room 139

Course Description: The aim of the course is to compile a research plan for a PhD dissertation. The content of the course is the scheduled processing of the specialized literature and its practical application, followed by discussion. It is the responsibility of doctoral students to complete the assigned research theory section for lessons.

PhD students highlight the most important research tasks, steps, concepts and definitions based on the research methodology book. The second part of the homework lessons is to build a section of the book based on the chapter of the book to develop a part of their own research plan using what they have learned in theory. On the last day of the semester, the research plan will be presented, discussed and finalized elearning lessons and deadlines: in every two weeks

Suggested Reading:

- Babbie, E. (2011). *The Practice of Social Research, 14th edition*. Boston, MA: Cengage Learning.

Research Methodology

Instructor: *Ferenc Mónus PhD*

February 21, April 17, 12.00-16.00, room 202

Course Description: The main purpose of the course is to enhance the basic statistical knowledge acquired on the Research methodology I. course using the SPSS statistical soft-were. The course mainly includes a step-by-step practical introduction to the application of the main multivariable methods widespread in educational and other social sciences, i.e. principal component analysis, factor analysis and cluster analysis.

Requirements: obligatory participation, 3 homework exercises by deadline, practice exam

Syllabus

1. lesson: repetition and practical application of basic methods. Introduction to the principal component analysis (PCA) and the factor analysis.
2. lesson: Practical application of factor analysis, PCA and cluster analysis.

Homework exercises (deadline: 10th May):

1. Basic statistical methods (bivariate correlations, χ^2 test, t-tests, multi-way anova)
2. Understanding multivariable attitude measurements (PCA and factor analysis)
3. Grouping individuals based on multivariable measurements (cluster analysis)

Exam (during May):

Will be held in practice. Practical application and evaluation of the results of basic and some advanced (multivariable statistical) methods is needed for a successful exam.

Proposed readings:

- <http://core.ecu.edu/psyc/wuenschk/SPSS/SPSS-MV.htm>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Principal_component_analysis
- https://en.wikipedia.org/wiki/Factor_analysis
- https://en.wikipedia.org/wiki/Cluster_analysis
- Miller, R. L. *SPSS for social scientists*. Macmillan International Higher Education, 2002.
- Ho, R. *Handbook of univariate and multivariate data analysis and interpretation with SPSS*. Chapman and Hall/CRC, 2006.
- Beaujean A. A. *Latent Variable Modeling Using R: A Step-by-Step Guide*. Routledge, 2014. ISBN: 1848726996,9781848726994,9781848726987

Science communication: Methods for dissemination of science

Instructor: *Attila Kenyeres PhD*

February 20, March 5, 19, April 2, 16.00-17.30, 56.

Course Description: The main purpose of the course is to provide students with an insight into the ways in which they can effectively communicate the results of their scientific researches via short films not only to the academic world but also to a wider, lay public on video sharing platforms like YouTube. The course focuses on audiovisual, cinematic communication regarding science. All of the topics will be discussed along with richly illustrated media content (short films, educational TV

documentaries etc.). The examples will be analyzed and discussed in small groups and in classroom discussions too in order to improve students' analytical and critical thinking as well as communicative and argumentative skills. During the classes students will be encouraged to share their own opinions and ideas regarding the discussed topics. By the end of the course students can expect to put their theoretical knowledge gained during the course into practice: they will make their own short films about their research topics based on what they have learned during the course.

Planned main topics:

Differences between lay and scientific communication
Criteria for effective audiovisual communication
Methods used to attract attention in documentaries
The role of critical attitude regarding documentaries
Scientific and non-scientific (pseudo-scientific) motion picture materials

Requirements:

1. *Class attendance and in-class participation:* the class is based on active participation, so students are expected to attend and actively participate in all class activities. More than one absence will result in failing the entire course.
2. *Final assignment:* students are expected to create their own short video about their research topic and/or their research. They have to present it in the front of the class.

Grading:

The final grade for the course will consist in the following:

1. Class attendance and in-class participation: 25%
2. Accomplish the final assignment: 75%

Suggested literature:

- Ambasciano, Leonardo (2016): (Pseudo)science, religious beliefs, and historiography: assessing the scientification of religion's method and theory. *Zygon*, Vol. 51. No. 4. 1062-1066.
- Bates, Benjamin R. (2005): Public culture and public understanding of genetics: a focus group study. *Public Understanding Of Science* Vol.14. No.1. 47-65.
- Beck Mihály (1977): *Tudomány – áltudomány*. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- Boudry, Maarten – Blancke, Stefaan – Pigliucci, Massimo (2015): What makes weird beliefs thrive? The epidemiology of pseudoscience. *Philosophical Psychology* Vol. 28, No. 8, 1177–1198.
- Csaba György Gábor (2003): *Hazudnak-e a csillagok?* - Legenda és valóság a csillagjósásról. Budapest, General Press
- Davies, Gail (2000): Science, Observation and Entertainment: Competing Visions of Postwar British Natural History Television 1946–1967. *Ecumene*. Vol.7. No.4. 432–60.
- Donohue, Paul (2014): The Tomb Of Jesus And His Family? *The Humanist* Vol. 9. No. 2. 43-44.
- Elam, Mark (2005): When Scientists Meet Film-Makers Inventing a Swedish Approach to Public Engagement with Biotechnology. *Acta Sociologica*. Vol.48. No.3. 237-251.
- Garrett, Bradley L. (2010): Videographic geographies: Using digital video for geographic research. *Progress in Human Geography*. Vol.35. No.4. 521–541.
- Kenyeres Attila Zoltán (2010): A figyelem fenntartása a Minden Tanulás felnőttképzési sorozat egy epizódjában. In: Juhász Erika – Szabó Irma (szerk.): *Nemzetnevelés – felnőttnevelés – közművelődés*. Debrecen, Csokonai Kiadó, Debreceni Egyetem, KultúrÁsz Közhasznú Egyesület. 210-217.p. <https://mek.oszk.hu/15200/15243/15243.pdf>
- Kenyeres Attila Zoltán (2019): *Televízió és tanulás. A televízió és a posztklasszikus dokumentumfilmek szerepe a kulturális közfoglalkoztatottak informális tanulásában*. PhD értekezés.
- Lafollette, Marcel Chotkowski (2012): *Science on American Television: A History*. Chicago, University of Chicago Press.
- Lobato, Emilio – Mendoza, Jorge – Sims, Valerie – Chin, Matthew (2014): Examining the Relationship Between Conspiracy Theories, Paranormal Beliefs, and Pseudoscience Acceptance Among a University Population. *Applied Cognitive Psychology*, Vol. 28. June 617–625.
- Magyar Tudományos Akadémia (2018): *Aktívabb akadémiai fellépés az áltudományok ellen*. <http://mta.hu/kozgyules2018/aktivabb-akademiai-fellepes-az-altudomanyok-ellen-108688> Letöltési idő: 2018.08.26.
- McClain, Craig (2017): Practices and promises of Facebook for science outreach: Becoming a „Nerd of Trust”. *PLoS Biology* Vol. 15. No. 6. 1-9.
- Molnár Balázs (2014): *Oktatófilmek és oktatóvideók: óriáslépések és fejlődési tendenciák a mozgóképes ismeretközvetítés folyamatában*. *Oktatás-Informatika* Vol.6. No.2. 19-28. http://www.eltereader.hu/media/2014/11/Okt_inf_DPK_READER.pdf Letöltés: 2018.08.26.
- Shermer, Michael (2011): *The Believing Brain: From Ghosts and Gods to Politics and Conspiracies – How We Construct Beliefs and Reinforce Them as Truth*. New York, Times Books, Henry Holt And Company.
- Thyer, Bruce A. – Pignotti, Monica (2016): The Problem of Pseudoscience in Social Work Continuing Education. *Journal Of Social Work Education*. Vol. 52. No.2. 136–146.

Research group works

CHERD

Instructor: Gabriella Pusztai DSc

Course Description: For doctoral students and candidates, the Center for Higher Education Research and Development (CHERD-Hungary) of the University of Debrecen is one of the most important place for practice which carries out research not only in the field of higher education but also in public education. Research has been exploring institutional and student decisions for one and a half decades, and large-scale and qualitative data collection provide a huge amount of data including national and international databases. The Center participates in scientific research, development and innovation tenders. During the research practice, PhD students are not only creative participants, but can also prepare for publication in domestic and international journals and conferences, furthermore, the work done here provides the core of several dissertations.

Central European studies on academic success and failure

Instructors: Sergiu Baltatescu PhD, Tatiana Dubayova PhD, Maria Szymanska PhD

February 18, May 5. 10.00-11.30, room 205, February 26, 12.00-13.30 room 7.

Course Description: This course aims at introducing doctoral students in the topic of student satisfaction with university life. It outlines the concept, the dimensions and presents the main approaches to measure student satisfaction. Examples are taken from the data on HERD project which implied surveys on student attitudes at the Hungarian-Romanian border. The influence on student dropout is also analyzed.

Suggested readings:

- Li, I. W., & Carroll, D. (2017), Factors influencing university student satisfaction, dropout and academic performance: an Australian higher education equity perspective. https://www.ncsehe.edu.au/wp-content/uploads/2017/03/03LIUWA_Formatted_FINAL.pdf
- Pusztai, G., Baltatescu, S., Kovács, K., & Barta, S. (2012), Social Capital and Student Well-being in Higher Education. A Theoretical Framework, in: G. Pusztai & A. Hatos (coord.), *Higher Education for Regional Social Cohesion. HERJ (Hungarian Educational Research Journal) Special Issue* Hungarian Educational Research Association, Budapest, pp. 54-73, ISBN: ISBN 978-963-08-4316-4, ISSN 2062-9605, <http://mek.oszk.hu/11800/11865/11865.pdf>
- Sirgy, M. J., Grzeskowiak, S., & Rahtz, D. (2007), Quality of College Life (QCL) of Students: Developing and Validating a Measure of Well-Being, *Social Indicators Research*, vol. 80, nr. 2, pp. 343-360, ISSN 03038300.
- Sirgy, M., Lee, D.-J., Grzeskowiak, S., Yu, G., Webb, D., El-Hasan, K., Jesus Garcia Vega, J., Ekici, A., Johar, J., Krishen, A., Kangal, A., Swoboda, B., Claiborne, C., Maggino, F., Rahtz, D., Canton, A., & Kuruuzum, A. (2010), Quality of College Life (QCL) of Students: Further Validation of a Measure of Well-being, *Social Indicators Research*, vol. 99, nr. 3, pp. 375-390, ISSN 0303-8300, <http://dx.doi.org/10.1007/s11205-010-9587-6>.
- Strahan, S., & Credé, M. (2015), Satisfaction with college: Re-examining its structure and its relationships with the intent to remain in college and academic performance, *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, vol. 16, nr. 4, pp. 537-561, ISSN 1521-0251.

Science organization skills development courses

Literature reading seminar

Instructor: Tamás Kozma DSc

February 25, March 10, 24, April 7, 21, May 5, 19, 14.00-15.30.

The aim of the course:

- Continuous monitoring of some of the leading journals in education/education research

- Vocabulary enhancement
- Knowledge and use of electronic journal access and databases
- Practice in searching for journals (oral and written)

Source: meeting and presenting the following journals (if they are available in EISZ [Electronic Information Service National Programme])

- Review of Educational Research
- International Journal of Educational Development
- Harvard Educational Review
- Comparative Education
- International Review of Education
- International Higher Education
- European Education
- OA (open access) online journals

Completion:

- regular active participation at the seminars
- introduction of a volume of a selected journal in 20000 characters

For:

- doctoral students
- MA students
- everyone who is interested in the course ('open access')

CEJER

Instructor: *Karolina Eszter Kovács PhD*

Course Description: For the issue entitled Religion and Education of CEJER journal, we are asking doctoral students for a study that fits in with their topic. The study may address the relationship between education and freedom or oppression of religion in their country, the operation, culture, effectiveness of denominational educational institutions, and the system of religious education of young people at home. The study consists of an introduction to the theoretical literature and an own analysis. The analysis may include the processing of official education statistics, the analysis of interviews or a questionnaire database. The length of the study is 20-25 thousand characters or 5000 words. A summary of the study and its planned structure should be sent to karolina92.kovacs@gmail.com and cej@arts.unideb.hu until May 30. The proposal will be discussed during March. The theoretical part should be sent to karolina92.kovacs@gmail.com until March 30. The article extended with the empirical analysis should be prepared until April 30 and sent to karolina92.kovacs@gmail.com. The submitted article will be published after the proofreading process.

About CEJER: The Central European Journal of Educational Research (CEJER) is a peer-reviewed scientific journal that presents the changing landscape of educational research across Central and Eastern Europe. CEJER provides a vehicle for the scholarly interchange of research findings that connect to each level of Central and Eastern European education, the areas of socialization, teaching, instruction, training, and educational support within formal and informal structures alike. The articles cover the whole lifespan, from early ages through adulthood with a wide understanding of education. The CEJER publishes special thematic issues, including research papers and book reviews. All issues present reflections on how the global and regional changes shape the world of Central and Eastern European education. The Central European Journal of Educational Research (CEJER) publishes double-blind peer-reviewed papers. The CEJER reviews submitted papers by the quality of their research method scientific argumentation. The CEJER is published twice a year. The editor of all

thematic issue is regularly a Central European senior researcher (Guest Editor). They invite original articles on the focus subject by authors from Central and Eastern European countries. The papers should be original, not have been published in another medium beforehand. The language of publication is English. Authors are expected to submit their papers in proper scholarly language, explaining technicalities and providing precise references.

Conference Tandem

Instructor: Gábor Erdei PhD

Course Description: The Conference tandem course introduces you to the world of international team work. Doctoral students speaking different first languages form international pairs and prepare for a joint conference presentation. They construct the abstract and slide show of a conference lecture during the semester. At the end of the autumn semester, the abstract is submitted to the Conference of Hungarian Educational Researchers and to the Annual Educational Research Conference organized by Hungarian Academy of Sciences at the spring semester.

Suggested Reading:

- Becker, L. 2014. Presenting Your Research: Conferences, Symposiums, Poster Presentations and Beyond. London: Sage

Development of literature searching

Instructor: Erzsébet Tóth PhD

April 8, 15, 22, 29, May 6. 12.00-13.30, Social sciences Library, Kassai street

Course description: A compulsory task for students is to prepare a bibliography individually on the basis of the literature search connected to the doctoral research topic.

Objective:

The course introduces students to the various search options of the online subject databases in the field of pedagogy, psychology, sociology and philosophy. Students have to learn the use of the available online subject databases in practice to carry out literature search.

Syllabus:

The world's largest citation databases of peer-reviewed scholarly literature in the Hungarian Electronic Information Service National Programme (EISZ): Web of Science and Scopus.

Subject databases in the Hungarian Electronic Information Service National Programme (EISZ): Akadémiai Kiadó's Journals and JSTOR.

Bibliographical databases in EBSCO information service: ERIC, Academic Search Ultimate, Library, Information Science & Technology Abstracts, E-Journals.

International subject databases: Arts & Humanities (Proquest), FIS Bildung German database. The process of seeking information consists of the following steps: conducting direct or indirect searches by subject; the refinement of search hits according to the filters provided by the search system; saving the search results on the local computer. The use of Google Scholar service.

Databases of international publishers: SpringerLink, E-book (Springer), Taylor and Francis Online Library, Wiley Online Library.

Compulsory/recommended readings:

- Baeza-Yates, R. and Ribeiro-Neto, B.: Modern Information Retrieval. The Concepts and Technology Behind Search. 2nd ed. Harlow [etc.]: Pearson, 2011.
- *Representation of Knowledge and Search Engines in the Internet. Textbook. Chapters 1-3 are by E. Tóth, Chapter 4 is by E. Dani. Debrecen: University of Debrecen, 2015.*

Doktorjelölti program

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

Cél: Folyamatos kapcsolattartás doktoranduszokkal és doktorjelöltekkel
Műhelymunka kialakítása, amelynek során a részt vevők egymás kutató munkájából tanulnak és egymást támogatják

Tevékenységek

Témakeresés, témaválasztás
Problémák megfogalmazása és operacionalizálása
Szakirodalmi adatgyűjtés, szakirodalmi tanulmányok
Az empirikus kutatás megközelítései és lehetőségei
Kiinduló kérdések és föltételezések
A dolgozat bevezetőjének fölépítése
Mellékletek prezentálása

Segédeszköz

K. Sike E & Kozma T. (2005). *Pedagógiai informatika*. Pallas Debrecina 14. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó.

Kutatási szeminárium doktori képzésbe jelentkezőknek

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

Cél: A kurzus célja: a jelentkezők felkészítése a PhD felvételre, s ennek kapcsán a legalapvetőbb kutatás-módszertani fogalmak megismertetése.

Témák:

1. Témaválasztás
2. A kutatási terv felépítése, elkészítése, tartalmi és formai követelmények, s ennek kapcsán néhány alapvető kutatás-módszertani ismeret.
3. A felvételhez szükséges publikáció (amennyiben nincs a jelentkezőnek) készítésének és elhelyezésének segítése
4. Témavezető választás
5. A felvételi vizsga menete
6. A phd képzés formája (szerdánként, kreditgyűjtés) és időbeli ütemezése (2+2 év, 2 év után komplex vizsga és tézis dolgozat védelem)

Ajánlott irodalom a PhD felkészítő kurzushoz

- Babbie, E. (2000). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi Kiadó.
- Bourdieu, P. (1978). *A társadalmi egyenlőtlenségek újratemelődése*. Budapest: Gondolat Kiadó.
- Bourdieu, P. (1999). Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In.: *Társadalmi rétegződés olvasókönyv*.
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch04.html
- Kozma T. (2006). *Az összehasonlító neveléstudomány alapjai*. Budapest: Új Mandátum Kiadó.
<http://mek.oszk.hu/08900/08963/08963.pdf>
- Kozma, T. (1991). *Bevezetés a nevelésszociológiába*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
https://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/2011_0001_519_J11_1185_2%2F2011_0001_519_J11_1185_2.pdf
- Polónyi I. (2002). *Az oktatás gazdaságtana*. Budapest: Osiris Kiadó.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/oktatas-gazdasagtana/adatak.html>
- Pusztai G. (2009). *A társadalmi tőke és az iskola. Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra*. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó. <http://mek.oszk.hu/12100/12193/12193.pdf>
- Iskola és társadalom I. (szöveggyűjtemény) PTE <http://mek.oszk.hu/01900/01944/01944.pdf>

ELÉRHETŐSÉGEK

Bacsikai Katinka	bacsikai.katinka@gmail.com
Brezsnyánszky László	brezsnianszky.laszlo@arts.unideb.hu
Buda András	buda.andras@arts.unideb.hu
Deákné Dusa Ágnes Réka	agnesdusa@gmail.com
Engler Ágnes	engler.agnes@gmail.com
Erdei Gábor	erdei.gabor2@gmail.com
Fehérvári Anikó	feherv@ella.hu
Fekete Ilona	feketeid@gmail.com
Fényes Hajnalka	fenyesh@gmail.com
Fónai Mihály	fonai.mihaly@law.unideb.hu
Gyórfi Miklós	miklos.gyorffi@gmx.net
Herczegh Judit	herczegh.judit@arts.unideb.hu
Imre Anna	imreann@gmail.com
Inántsypap Ágnes	inantsypapagnes@goolemail.com
Jenei Teréz	jenei.terez@nye.hu
Kenyeres Attila	attila.kenyeres@gmail.com
Kovács Karolina Eszter	karolina92.kovacs@gmail.com
Kovács Szilvia	odorkovacs@gmail.com
Kovács-Nagy Klára	kovacs.klarika87@gmail.com
Kozma Tamás	kozmat3@gmail.com
Maior Enikő	enikomaior@yahoo.com
Markos Valéria	markosvaleria.90@gmail.com
Márkus Edina	markusedina@gmail.com
Mónus Ferenc	monusf@science.unideb.hu
Polónyi István	polonyiistvandr@gmail.com
Pusztai Gabriella	gabriela.pusztai@gmail.com
Rébay Magdolna	rebay.magdolna@arts.unideb.hu
Sántha Kálmán	santha.kalman1@gmail.com
Szabó László Tamás	szabolt1942@gmail.com
Szemerszki Marianna	mszemerszki@gmail.com
Tóth Erzsébet	tother12@gmail.com
Váradai Judit	judit.varadi.06@gmail.com